

MİMOSLAR

HASAN ÂLİ YÜCEL KLASİKLER DİZİSİ

ÇEVİREN: ALOVA

HASAN ÂLI YÜCEL KLASIKLER DIZISI

HERODAS MİMOSLAR

ÖZGÜN ADI μιμίαμβοι

> ÇEVÎREN ALOVA

© türkiye iş bankası kültür yayını arı, 2015 Sertifika No: 29619

> EDİTÖR HANDE KOÇAK

GÖRSEL YÖNETMEN BİROL BAYRAM

düzelti NEBİYE ÇAVUŞ

grafik tasarım ve uygulama TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI

I. BASIM, OCAK 2016, İSTANBUL

ISBN 978-605-332-660-1 (ciltli) ISBN 978-605-332-661-8 (karton kapakli)

BASKI YAYLACIK MATBAACILIK LITROS YOLU FATIH SANAYI SITESI NO: 12/197-203 TOPKAPI ISTANBUL (0212) 612 58 60

Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında gerek metin, gerek görsel malzeme yayınevinden izin alınmadan hiçbir yolla çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

Sertifika No: 11931

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI
İSTİKLAL CADDESİ, MEŞELİK SOKAK NO: 2/4 BEYOĞLU 34433 İSTANBUL
Tel. (0212) 252 39 91
Faks. (0212) 252 39 95
www.iskultur.com.tr

HERODAS

MIMOSLAR

ÇEVİREN: ALOVA

Sunuş

Herodas'ın mimos'larıyla ilk kez, Barbara H. Fowler'ın Hellenistik Şiir adlı antolojisinde karşılaşmış, çağdaş gerçekçilikle taşıdıkları ortak kesitlere şaşkınlıkla tanık olmuştum. Yaklaşık 2.250 yıl önce yazılmış olan bu şiirlerde günümüz insanı neredeyse dile gelmiş konuşuyordu. Yalnızca nesneler, kimi sınıfsal ilişkiler, birimler değişmişti, o kadar. Çöpçatan Gyllis, kerhaneci Battaros, oğluna dayak attıran Metrikhe, Kynno-Phile diyalogları, Koritto-Metro diyaloğunun çarpıcı gerçekçiliği, Kerdon'un bildik esnaf ağızları hem çok eski, hem çok yeniydi. Hatta mimos'lardan bir iki bölüm çevirip Antikçağ Anadolu Şiiri Antolojisi'ne almıştım. Yıllar sonra Herodas'ın bütün mimos'ları elime geçince, hepsini çevirmeye karar verdim.

Andre Bonnard o çok değerli kitabı Antik Yunan Uygarlığı'nda Herodas'ın gerçekçiliğini "bayağı gerçekçilik" olarak niteler. Ona göre Herodas'ınki kahramanlık edebiyatından bir tür kaçıştır. Öyle bir kaçış ki, metnin çatısından, olay örgülerinden çok, karakterlerin ön plana çıkarıldığı bu mimos'lar "asıl niteliği bakımından, Yunan şiiri, edebiyatı ve yaşamı hakkındaki bu araştırmada, şimdiye kadar bize sunulan her şeye temelden yabancıdır. Euripides dâhil, Aristophanes dâhil, gelişmesinin bir ucundan öbür ucuna kadar Yunan edebiyatı Homeros'tan Bakkhalar'a ve Arkhimedes'e kadar her şeyden önce bir logos'tu, bir söz'dü... Herodas ile artık kendini duyurmak isteyen söz yoktur. Artık sadece ger-

çeğin, hem de kaba gerçeğin taklidinden hoşlanan bir edebiyat vardır."

Ortaoyunu geleneğini hatırlatan Yunan halk mimos'ları, daha çok bir oyuncu ya da küçük bir grupça okunarak canlandırılan kısa oyunlardı. Mimos'larda genellikle toplumun alt kesiminden gelen insanların gündelik yaşamları; günlük konuşma dili, deyimler, atasözleri, açık saçık sözler ve çarpici sahnelerle yansıtılırdı. Metinlerde her zaman karakter ön plana çıkar, kimi mimos'lara müzik de eşlik ederdi. Halk mimos'ları kimi zaman özel toplantılarda az sayıda kişiye okunur ya da pazaryerlerinde, panayırlarda hokkabazlar ve dansçılar tarafından sergilenirdi. Dil her zaman halkın günlük konusma diliydi ve metinler düzyazıydı. Romalı gramerci Diomedes halk mimos'larını tanımlarken "kabul edilebilir olanla, kabul edilemez olanı içeren yaşama bir öykünme," diyor. I. C. Cunnigham'a göre, "Bir tür alt-edebiyat olan mimos'lar zamanın edebi eleştirmenleri ve ahlakçılarınca siddetle elestirilmisti." Günürnüze bu kadar az mimos metninin kalması bu tür bağnazlıklara bağlanabilir. Mimos'ların ana yurdu Sicilya, Syrakousai'dır. Bilinen ilk mimos yazarıysa Sophron'dur. Sophron'un günümüze pek azı kalan mimos'ları ritmik düzvazılardı.

Herodas, halk mimos'u geleneği ile çok eski bir tür olan iambos'u birleştirerek mimiambos'u yaratan şair olarak bilinir. Bu bakımdan onun mimos'ları mimiambos olarak anılır. Iambos, adını özgün ölçüsünden alan bir İÖ VII-VI. yüzyıl Ionia şiir türüydü. lambos'larda daha çok birden patlayan nefretler, öfkeler ya da aşklar anlatılırdı. Arkhilokhos ve Hipponaks gibi güçlü şairler bu şiiri geliştirdiler; hatta Ephesoslu Hipponaks kholiambos olarak bilinen aksak iambos'u buldu. Herodas bir yandan Hellenistik şiire el değmemiş konular sokarken, öte yandan kholiambos'u canlandırarak yepyeni bir tür yarattı. Sekizinci mimos'tan, şairin yaşadığı dönemde eleştirilere uğradığını anlıyoruz.

Herodas'ın *mimos*'ları oynanmaktan çok okunmak üzere yazılmış kısa parçalardır. Gösterilerin sık yinelenmemesi ve metinlerin kısalığı, *mimos*'lar sergilenirken dekor ya da kostüm kullanılmadığı görüşünü haklı kılacak olgulardır.

Herodas'ın yaşamı üzerine çok az bilgi vardır. Ondan söz eden bir iki kaynakta adı bile değişik yazılmıştır: Herodas, Herondas ya da Herodes. Şiirlerinden Dor kökenli olduğu, Kos'u, İskenderiye'yi, Anadolu'yu bildiği, İÖ III. yüzyılın birinci yarısında yaşadığı, Kallimakhos ile Theokritos'un çağdaşı olduğu anlaşılmaktadır. Ksenephon Hellenika'sında Syrakousailı bir Herodas'tan söz eder. Şiirler genellikle Kos Adası'nda geçtiği için Herodas Koslu kabul edilmiştir. Stobaeus'ta birkaç dizesi, Zenobius'ta bir atasözü yer alır. Romalı Genç Plinius ise ondan söz eden tek kişidir. Bir dostuna yazdığı mektupta şiirlerini överken, "Ne incelik, ne güzellik var bu şiirlerde, ne kadar hoşlar; ne zevk verici, parlak ve doğru şiirler. Kallimakhos'u ya da Herodas'ı okuyorum sandım ya da daha iyisini, eğer varsa," der.

Herodas'ın günümüz okuruna ulaşması 1889 yılında Mısır'da yapılan bir kazıda bir papirüs rulosunun bulunmasıyla gerçekleşti. Yunanca papirüste şairin yedi *mimos*'u yer alıyordu. 1891'de F. G. Kenyon, British Museum tarafından satın alınan papirüs rulosunu yayınlayınca şairin şiirleri yüzlerce yıl sonra gün ışığına çıkmış oldu. Öbür *mimos*'lar daha sonra bulunarak Herodas'ın yapıtlarına eklendi.

İster "kaba" ister "bayağı" olarak nitelendirilsin; Herodas'ın gözüpek, dobra gerçekçiliği yüzyıllar boyunca yayımlanacak eşsiz yapıtların yolunu açmıştır.

Erdal Alova, Mayıs 2007

MİMOSLAR

1. ΠΡΟΚΥΚΛΙ[Σ] Η ΜΑΣΤΡΟΠΟΣ

- (ΜΗ.) Θ[ρέισ]σ΄, ἀράσσει τὴν θύρην τις οὐκ ὄψηι μ[ή] τ[ις] παρ' ἡμέων ἐξ ἀγροικίης ἤκει; (ΘΡ.) τίς τ[ὴν] θύρην; <ΠΤ.> ἐγὧδε. ΦΡ.> τίς σύ; δειμαίνεις ΦΡ.>
- <rp>
 <ΓΤ.> ἡν ἰδού, πάρειμ' ἀσσον.
- 5 < ΘP.> τίς δ' εἰ<ς> σύ;
 - <ττ.> Γυλλίς, ή Φιλαινίδος μήτηρ. ἄγγειλον ἔνδον Μητρίχηι παρεῦσάν με.
 - (ΘΡ.) καλεῖ—
 - <MH.> τίς ἐστιν;

I

Çöpçatan ya da Muhabbet Tellalı

METRIKHE

Threissa, biri kapıyı çalıyor. Git bir bak, bizimkilerden [biri] mi çiftlikten gelen?

THREISSA

Kim o?

GYLLİS

Benim, ben.

THREISSA

Sen de kimsin? Yaklaşmaya korkuyor musun?

GYLLİS

Bak, geldim bile.

THREISSA

Peki kimsin sen?

GYLLİS

Gyllis, Philainis'in anası.

Gidip Metrikhe'ye geldiğimi söyle.

THREISSA

Bir ziyaretçimiz var.

METRİKHE

Kimmiş o?

THREISSA

Gyllis.

2

5

⟨⊕₽.⟩

Γυλλίς.

<MH.>

10

15

20

ἀμμίη Γυλλίς.
στρέψον τι, δούλη. τίς σε μοιρ' ἔπεισ' ἐλθειν,
Γυλλίς, πρὸς ἠμέας; τί σὰ θεὸς πρὸς ἀνθρώπους;
ἤδη γάρ εἰσι πέντε κου, δοκέω, μῆνες
ἐξ εὖ σε, Γυλλίς, οὐδ' ὄναρ, μὰ τὰς Μοίρας,
πρὸς τὴν θύρην ἐλθοῦσαν εἶδέ τις ταύτην.

(ΓΤ.) μακρὴν ἀποικέω, τέκνον, ἐν δὲ τῆις λαύρηις
ὀ πηλὸς ἄχρις ἰγνύων προσέστηκεν,
ἐγὼ δὲ δραίνω μνῖ ὅσον· τὸ γὰρ γῆρας
ἡμέ,ᾳς καθέλκει κἠ σκιὴ παρέστηκεν.

[MH.] σίγη] δὲ καὶ μὴ τοῦ χρόνου καταψεύδεο· οἴη τ' ἔτ'] εἰ<ς> γάρ, Γυλλί, κἠτέρους ἄγχειν.

(ΓΤ.) σίλλ[a] με ταῦτα τῆις νεωτέρηις ὖμιν πρόσεστιν.

<mh.> ἀλλ' οὐ τοῦτο μή σε θερμήνηι.

<ΓΤ.> ἀλλ' ὧ τέκνον, κόσον τιν' ἤδη χηραίνεις χρόνον μόνη τρύχουσα τὴν μίαν κοίτην; ἐξ εὖ γὰρ εἰς Αἴγυπτον ἐστάλη Μάνδρις δέκ' εἰσὶ μῆνες, κοὐδὲ γράμμα σοι πέμπει, ἀλλ' ἐκλέλησται καὶ πέπωκεν ἐκ καινῆς. κεῖ δ' ἐστὶν οἶκος τῆς θεοῦ τὰ γὰρ πάντα, ὅσσ' ἔστι κου καὶ γίνετ', ἔστ' ἐν Αἰγύπτωι πλοῦτος, παλαίστρη, δύναμις, εὐδίη, δόξα,

I HREISSA	
Gyllis.	
METRİKHE	
Gyllis Ana!	
Çekil sen köle! Hangi rüzgâr attı seni bize	
Gyllis? Bir tanrı mı gönderdi yoksa erkeklere?	
Neredeyse beş ay oluyor Gyllis,	10
yazgı tanrıçaları adına, düşümde bile görmeyeli	
seni bu kapıyı çalarken.	
GYLLİS	
Evim uzakta kızım. Daracık yollar	
diz boyu çamur.	
Bir sinek gibi güçsüzüm artık,	15
yaşlılık çöktü üstüme, gölgem oldu benim.	
METRİKHE	
[Sus,] yaşın için öyle ileri geri konuşma,	
[sen hâlâ] sıkıştırırsın erkekleri Gyllis.	
GYLLİS	
Güleyim bari,	
böyle şeyler siz gençlerin işi.	20
METRİKHE	
Sözlerim kızdırmasın seni.	
GYLLİS	
Sahi, kızım, ne zamandır yatağında	
yapayalnız dönüp duruyorsun?	
On ay oldu Mandris Mısır'a gideli,	
bir tek satır bile yazmadı sana,	
unutmuştur bile, yeni bir kadehten içiyordur.	25
Oradadır Tanrıça'nın evi, yeryüzünde	
ne var, ne yok, Mısır'dadır hepsi:	
Varlıksa varlık, güreş okulları,	
güç, dinginlik, ün mü istersin,	

θέαι, φιλόσοφοι, χρυσίον, νεηνίσκοι, θεων άδελφων τέμενος, ό βασιλεύς χρηστός, 30 Μουσηιον, οίνος, άγαθὰ πάντ' ὄσ' ἃν χρήιζηι, γυναίκες, ὀκόσους οὐ μὰ τὴν Αιδεω Κούρην άστέρας ένεγκεῖν οὐραν[ό]ς κεκαύχηται, την δ' όψιν οίαι πρός Πάριν κοτ' ώρμησαν 35 θ]ε[αὶ κρ]ιθηναι καλλονήν—λάθοιμ' αὐτάς γρύξασ]α. κο[ί]ην οὖν τάλαιν[α] σὺ ψυγήν έ]χο[υσ]α θάλπεις τὸν δίφρον; κατ' οὖν λήσεις γηράσα] καί σευ τὸ ὥριον τέφρη κάψει. πάπτ ηνον άλληι κημέρας μετάλλαξον τὸ]ν νοῦν δύ ή τρεῖς, κίλαρη κατάστηθι 40 () ις άλλον νηθς μιής ἐπ' ἀγκύρης ούκ] ἀσφαλής όρμεῦσα κεῖνος ἡν ἔλθηι].ν[] μηδὲ είς ἀναστήσηι ή]μέας ... τοδιγα δ' άγριος χειμών] κοὐδὲ εἶς οἶδεν 45 τὸ μέλλο]ν ἡμέων ἄστατος γὰρ ἀνθρώποις] η[]ς. ἀλλὰ μήτις ἔστηκε σύνεγγυς ήμιν; οὐδὲ ε[t]ς.<MH.> άκουσον δή **(**[T.) ά σοι χρε[ί]ζουσ' ὧδ' ἔβην ἀπαγγείλαι. ό Ματαλίνης της Παταικίου Γρύλλος. 50

dev gösteriler mi, felsefeciler mi,	
çil çil altın mı; oğlanlar mı,	
kardeş tanrılar tapınağı, yüce kral,	30
Mouseion, şarap, dilediğin bütün güzellikler,	
kadın mı? Hades'in kızı adına	
gökyüzünün taşımakla övündüğü yıldızlar kadar,	
[karar versin diye] güzellik yarışmasında	
Paris'e koşan [tanrıçalar] kadar da güzel	
görmezden gelsinler [söylediklerimi]!	35
Zavallı kızım benim, peki neden	
ısıtıp duruyorsun iskemleni?1	
Bir de bakmışsın [yaşlının teki olmuşsun],	
gençliğin kül olup gitmiş. [Şöyle bir bak]	
çevrene, kafanı dinle bir iki gün, şöyle neşelen.	40
[] sonra: Güven olur mu tek çapayla	
demirleyen gemiye? Bir gelirse o [kara şey],	
kimse doğrultamaz belimizi,	
[] ve yabanıl bir fırtına	
[] ve de hangimiz biliyoruz	45
[başımıza gelecekleri]; çünkü yaşarken	
bir ayağı çukurdadır insanın.	
Bizden başka kimse var mı burada?	
METRİKHE	
Yok.	
GYLLİS	
Dinle öyleyse,	
söylemezsem öleceğim, neden geldiğimi buralara.	
Pataikioskızı Mataline'nin oğlu şu Gryllos,	50

ο πέντε νικέων άθλα, παις μεν έν Πυθοί, δὶς δ' ἐν Κορίνθωι τοὺς ἴουλον ἀνθεῦντας. άνδρας δὲ Πίσηι δὶς καθεῖλε πυκτεύσας, πλουτέων τὸ καλόν, οὐδὲ κάρφος ἐκ τῆς γῆς κινέων, ἄθικτος ἐς Κυθηρίην σφρηγίς. 55 ίδων σε καθόδωι της Μίσης έκύμηνε τὰ σπλάγχν' ἔρωτι καρδίην ἀνοιστρηθείς. καί μευ ούτε νυκτός ούτ' έπ' ήμερην λείπει τὸ δῶμα, [τέ]κνον, ἀλλά μευ κατακλαίει καὶ ταταλ[ί]ζει καὶ ποθέων ἀποθνήισκει. 60 άλλ', ὧ τέκνον μοι Μητρίχη, μίαν ταύτην άμαρτίην δὸς τῆι θεῶι κατάρτησον σαυτήν, τὸ [γ] ηρας μη λάθηι σε προσβλέψαν. καὶ δοιὰ πρήξεις ἡδέω[ν] τε[ύ]ξ[ει] κ[αί σοι δοθήσεταί τι μέζον ή δοκείς σκέψαι, 65 πείσθητί μευ φιλέω σε, να[ί] μὰ τὰς Μοίρας. Γυλλί, τὰ λευκὰ τῶν τριχῶν ἀπαμβλύνει (MH.) τὸν νοῦν μὰ τὴν γὰρ Μάνδριος κατάπλωσιν καὶ τὴν φίλην Δήμητρα, ταῦτ' ἐγὼ [έ]ξ ἄλλης γυναικός ούκ αν ήδέως έπήκουσα, 70 χωλην δ' ἀείδειν χώλ' αν έξεπαίδευσα καὶ τῆς θύρης τὸν οὐδὸν ἐχθρὸν ἡγεῖσθαι. σὺ δ' αὖτις ἔς με μηδὲ ἔν<α>, φίλη, τοιον φέρουσα χώρει μῦθον διν διε γρήιηισι πρέπει γυναιξί τηις νέηις απάγγελλε. 75

beş madalyası var oyunlarda, çocukken Pythoi'da, iki kez Korinthos'ta ayva tüylü yeniyetmelere karşı, güreşte iki kez pes ettirdi herifleri Pisa'da;² hem oldukça da zengin, yerdeki samanı oynatmaz,³ Kytheria⁴ gibi el değmemiş mücevher.
Seni Mise'nin Yeraltına İnişi'nde⁵ görmüş de içi

kaynamış

55

70

birden, bir acıdır saplanmış yüreğine,
gece gündüz kapımda, canım yavrum, feryat figan
ağlar durur, ana deyip durur bana;
arzudan yanıp tutuşuyor, 60
Metrikhe, yavrum benim.
Bir defalık bağışla şu günahı Tanrıça'ya,
biraz bırak kendini, yaşlılık gafil avlamasın seni.
Bir taşla iki kuş: Hem zevkler senin olacak,
hem umduğundan fazlasını bulacaksın. Bir düşün, 65
beni dinle, gözüm gibi severim seni,
yazgı tanrıçaları adına.

METRİKHE

Saçının beyazı aklını köreltmiş senin Gyllis,
Mandris'in dönüşü ve Aziz Demeter adına, yeminle,
iyi ki başka bir kadın, canıgönülden söylemedi
bu sözleri; yoksa, aksak ritimli bir şarkı nasıl söylenir
bir güzel öğretirdim ona, kapımın eşiğinin
nasıl düşman olduğunu.
Bir daha bana geleyim deme dostum
böyle masallarla. Sen genç kızlara anlat,

την Πυθέω δὲ Μητρίχην ἔα θάλπειν τὸν δίφρον οὐ γὰρ ἐγγελᾶι τις εἰς Μάνδριν. άλλ' οὐχὶ τούτων, φασί, τῶν λόγων Γυλλίς δείται Θρέι σα, την μελαινίδ' έκτρυψον κήκτημόρους τρείς έγχέασ[α τ]οῦ ἀκρήτου καὶ ὕδωρ ἐπιστάξασα δὸς πιεῖν. καλώς. τη, Γυλλί, πίθι. (MH.) δείξον οὐ[] πα[πείσουσά σ' ήλθον, άλλ' ἔκητι τῶν ἰρῶν. ων οῦνεκέν μοι, Γυλλί, ωνα[οσσοῦ γένοιτο, μᾶ, τέκνον π[.]. **⟨ΓΤ.⟩** ήδύς γε ναὶ Δήμητρα, Μητρ[ί]χη, τούτου ήδίον' οἶνον Γυλλὶς οὐ πέ[π]ωκέν [κω.

σὺ δ' εὐτύχει μοι, τέκνον, ἀσ[φα]λίζευ [δέ σαυτήν έμοι δε Μυρτάλη τε κ[αί] Σίμη νέαι μένοιεν, έστ' αν έμπνέη[ι] Γυλλίς. 90

80

85

(TT.)

⟨ГТ.⟩

iki büklüm bir kocakarıya yakışan bu masalları. Bırak, ısıtsın iskemlesini Pytheas'ın kızı Metrikhe, çünkü kimse eğlenemez Mandris'le. Diyorlar ki, Gyllis'in duymak istediği sözler değil bunlar.	75
Threissa, kupayı sil de, bir içki ver ona.	80
Yarıya kadar şarap koy, üstüne bir fırt da su.	
GYLLİS	
İstemem, sağ ol.	
METRİKHE	
İşte, Gyllis, içsene.	
GYLLİS	
Göster ⁶ []. Seni	
kandırmaya gelmedim, sırf âdet yerini bulsun diye.	
METRİKHE	
Ne diye Gyllis,	
[].	
GYLLİS	
[] belki, ah yavrum, [] tatlı;	85
Demeter aşkına, Metrikhe, Gyllis daha önce	
hiç böyle tatlı bir şarap içmemişti.	
Elveda yavrum, kendine dikkat et,	
Myrtale ve Sime ⁷ hep genç kalsınlar,	
Gyllis soluk alıp verdikçe.	90
-,	- 0

2. ΠΟΡΝΟΒΟΣΚΟΣ

(ΒΑ.) ἄνδρες δικασταί, τῆς γενῆς μ[ε]ν οὐκ ἐστέ ημέων κριταὶ δήκουθεν οὐδὲ [τ] ης δόξης. ούδ' εί Θαλής μέν ούτος άξίην τὴ[ν] νηῦν έχει ταλάντων πέντ', έγω δε μ[η]δ' άρτους,] ὑπερέξει Βάτταρόν [τι π]ημήνας. 5 πολλο] νε καὶ δ(ε) ι [τ] ώλυκον γὰρ [αν] κλαύσαι ...] ιησομαστοσηιασ[..]νχωρη] σμε ι έστὶ τῆς [πό]λιος κἠγώ, καὶ ζιωμεν ούκ ως βουλό[με(σ)]θ' άλλ' ως ήμεας ό και]ρὸς ἔλκει. προστάτην [ἔχ]ει Μεννήν, 10 έγ] ώ δ' 'Αριστοφώντα πύξ [νε]νίκηκεν Μεν]νης, [Άρισ]τοφων δὲ κ[ήτι] νῦν ἄγχει κεί μ]ή έστ' ἀ[λη]θέα ταθτα, το[θ ή]λίου δύντος έξε]λθετω[...]ων ἄνδρες [...]χε χλαίναν ...] γνώσετ' οἴωι προστάτ[ηι τ]εθώρηγμαι. 15 $\dot{\epsilon}\rho\epsilon\hat{\iota}$ τάχ' $\dot{\upsilon}[\mu]\hat{\iota}\nu$ ' $\dot{\epsilon}\xi$ ' Ακης $\dot{\epsilon}\lambda\dot{\eta}\lambda[o]\upsilon\theta a$ πυρ]ούς άγων κήστησα την κακην λιμόν',

II

Kerhaneci Battaros

BATTAROS

Saygıdeğer yargıçlar, kesin olan şu ki, ne siz ailemizin namımızın yargıçlarısınız, ne de bendeniz vivecek ekmek bulamazken beş talanton'luk8 yelkenlisi olan sanık Thales [bu duruşmada] baskın çıkacak, aklınca zarara uğratıp Battaros'u. 5 Tersine, acı acı ağlayacak, [o da bir yabancı]9 bu kentte bendeniz gibi. Canımızın çektiği gibi yaşamak nerde! Yuvarlanıp gidiyoruz işte. Onun patronu Mennes, [benimki] Aristophon. 10 Mennes bileğinin gücüyle kazandı hayatı, Aristophon şimdi [bile] güreşip duruyor; Sözümde bir yanlışlık varsa, hava kararınca [...] gelin¹⁰ beyler [...] harmani [ve] görecek nasıl bir patronmuş beni koruyan. Belki de [söyle diyecek] size: "[Buğday] getirdim Ake'den,11 bastırdım açlık belasını."

έγω δ] επό[ρ] νας έκ Τύρου τί τωι δήμωι; δ]ωρεήν γὰρ οὖτ' οὖτος πυρούς]θιν οὕτ' ἐγὼ πάλιν κείνην. 20 εί δ' οὖνεκεν πλεί την θάλασσαν ή χλαίναν έχει τριών μνέων Άττικών, έγω δ' οἰκέω έν γηι τρίβωνα καὶ άσκέρας σαπράς έλκων. βίηι τιν' ἄξει των έμων ξμ' οὐ πείσας, καὶ ταῦτα νυκτός, οἴχετ' ἦμιν ἡ ἀλεωρή 25 της πόλιος, ἄνδρες, κάπ' ὅτ<ε>ωι σεμνύνεσθε, την αυτονομίην ύμεων Θαλής λύσει. ον χ ην έαυτον όστις έστι κάκ ποίου πηλοῦ πεφύρητ' εἰδότ' ὡς ἐγὼ ζώειν 30 τῶν δημοτέων φρίσσοντα καὶ τὸν ἤκιστον. νυν δ' οι μεν εόντες της πόλιος καλυπτήρες καὶ τῆι γενῆι φυσώντες οὐκ ἴσον τούτωι πρὸς τοὺς νόμους βλέπουσι κήμὲ τὸν ξείνον ούδεὶς πολίτης ήλόησεν ούδ' ήλθεν πρὸς τὰς θύρας μευ νυκτὸς οὐδ' ἔχων δᾶιδας 35 την οικίην υφήψεν ουδέ των πορνέων βίηι λαβών οίχωκεν άλλ' ό Φρύξ ούτος. ό νῦν Θαλης ἐών, πρόσθε δ', ἄνδρες, Αρτίμμης, απαντα ταθτ' έπρηξε κούκ έπηιδέσθη ούτε νόμον ούτε προστάτην ούτ' ἄργοντα. 40 καίτοι λαβών μοι, γραμματεῦ, τῆς αἰκείης τον νόμον ἄνειπε, καὶ σὺ τὴν ὁπὴν βῦσον της κλεψύδρης, βέλτιστε, μέχρις εὖ «'ν>είπηι,

[Bense] fahişe getiriyorum ta Tyros'tan. Kime ne? Cünkü ne o buğday verir [...]12 boşu boşuna, ne de ben kız veririm ona bir daha. 20 Ben dolasip kıvıda havı atmıs harmanimle. eprimis vemenilerimi sürüklerken peşimden, o yelken açıp denizde, üç Attika mna'sı13 değerinde harmanisini giyer de, günün birinde rızam olmadan kızlarımdan birini alıp götürürse zorla, karanlık bastıktan sonra sen kentte güvenlik ara, 2.5 o zaman beyler, iftihar edersiniz kendinizle, Thales son verince özgürlüğünüze. Biraz hatırlasın bakalım kim olduğunu, doğduğunu hangi çamurdan; yaşasın bakalım biraz benim gibi iki büklüm, en basit yurttaşın önünde bile. 30 Oysa şimdi, bütün kaymak tabakası kentin, ondan daha çok böbürlenip duranlar geldikleri sınıfla, saygı duyuyor yasalara doğrusu. Hicbir vurttas kırbaclamadı ben gibi bir vabancıvı. ne de kimse kapıma dayandı gece vakti, 35 ne ateşe verdiler evimi ellerinde meşalelerle, ne de cullanip üstüne fahişelerimin alıp götürdüler zorla. Ama şu Phrygialı yok mu, beyler, eskiden Artimmes¹⁴ dedikleri şu Thales, hepsini tek tek yaptı, saygı maygı duymadan yasalara, yöneticilere ya da patronuna. 40 Şimdi, kâtip efendi, alıp oku bakalım yasadaki tecavüz maddesini ve sen, sevgili dostum, o konuşuncaya dek, tıka bakalım su saatinin deliğini, söylemesin diye o berduş¹⁵

μὴ †προστε† κῦσος φῆι τι κὼ τάπης ἦμιν,
τὸ τοῦ λόγου δὴ τοῦτο, ληίης κύρσηι.
(CR) ἐπὸν δὰ ἐριθερός τις ἀἰνίσης δού) τοῦ

(ΓΡ.) ἐπὴν δ' ἐλεύθερός τις αἰκίσηι δούλην ἢ ἔ<λ>κων ἐπίσπηι, τῆς δίκης τὸ τίμημα διπλοῦν τελείτω.

ταῦτ' ἔγραψε Χαιρώνδης. (BA.) άνδρες δικασταί, καὶ οὐχὶ Βάτταρος χρήιζων Θαλην μετελθείν. ην θύρην δέ τις κόψηι, 50 μνην τινέτω, φησ' ην δε πύξ άλοιήσηι, άλλην πάλι μνην ην δε τα οικί έμπρησηι η όρους ὑπερβηι, χιλίας τὸ τίμημα ένειμε, κήν βλάψηι τι, διπλόον τίνειν. ῶικει πόλιν γάρ, & Θάλης, σὸ δ' οὐκ οἶσθας 55 ούτε πόλιν ούτε πώς πόλις διοικείται, οίκεις δε σήμερον μεν έν Βρικινδήροις έχθες δ' έν Άβδήροισιν, αύριον δ' ήν σοι ναῦλον διδοί τις, ές Φασηλίδα πλώσηι. έγὼ δ' ὄκως ἃν μὴ μακρηγορέων ὑμέας, 60 ώνδρες δικασταί, τηι παροιμίηι τρύχω, πέπονθα πρὸς Θάλητος όσσα κὴν πίσσηι μῦς πὺξ ἐπλήγην, ἡ θύρη κατήρακται της οικίης μευ, της τελέω τρίτην μισθόν. 65 τὰ ὑπέρθυρ' ὀπτά. δεῦρο, Μυρτάλη, καὶ σύ

45

atasözündeki gibi, çarşaflarımız çapulla dolmadan.

KÂTİP

Eğer özgür bir yurttaş köle bir kıza tecavüz ederse ya da onu sürükleyip hırpalar ya da döverse, cezanın öngördüğü miktarın iki katını öder.

BATTAROS

Bu maddeyi Khairondes¹⁶ yazdı saygıdeğer yargıçlar, Thales'i cezalandırmak isteyen Battaros değil. Diyor ki, biri kapıya sertçe vurursa 50 bir mna öder ve eğer birini döverse bir mna daha öder, evi yakarsa ya da haneye tecavüz ederse bin mna para cezasına çarptırılır ve eğer birini yaralarsa bu cezanın iki katını öder. Cünkü o bir kentliydi Thales, ama senin ne kentten haberin var, ne de 55 bir kentin nasıl yönetildiğinden. Bugün Brikindera'dasın, dün Abdera'da; yarın biri kalkar, sana yol parası verirse, Phaselis'e¹⁷ kadar yelken açarsın. Ama ben, saygıdeğer yargıçlar, konudan sapıp 60 uzun uzadıya konuşarak sizleri sıkmak istemem, ama katrana yapışmış sıçana döndürdü beni şu Thales.18 Yedim yumruğu suratıma, yıkıldı evimin kapısı, üst eşik kavruldu, ödediğim kira evin üçte biri eder.19 Myrtale, gel sen de buraya, görsün seni herkes, 65 utanıp sıkılma kimseden; baban, ağabeyin yerine koy

70

75

80

85

90

δείξον σεωντήν πάσι μηδέν αἰσχύνευ νόμιζε τούτους ους όρηις δικάζοντας πατέρας άδελφούς έμβλέπειν. όρητ' άνδρες, τὰ τίλματ' αὐτῆς καὶ κάτωθεν κἄνωθεν ώς λεία ταθτ' έτιλλεν ώναγης οθτος. ότ' είλκεν αὐτὴν κάβιάζετ'- ων γῆρας, σοὶ θυέτω ἐπ[εὶ] τὸ αἶμ' ᾶν ἐξεφύσησεν ώσπερ Φίλιστος έν Σάμωι κοτ' ο Βρέγκος. γελαις; κίνα[ι]δός είμι καὶ οὐκ ἀπαρνεῦμαι, καὶ Βάτταρός μοι τοὖνομ' ἐστὶ κώ πάππος ήν μοι Σισυμβρας κώ πατήρ Σισυμβρίσκος. κήπορνοβόσ[κ]ευν πάντες, άλλ' έκητ' άλκης θ αρσέων λέο[ν]τ' ἄ[γχ]οιμ' ἄν εἰ Θ αλης εἴη. έραις σύ μεν ἴσω[ς] Μυρτάλης; ούδεν δεινόν έγω δὲ πυρέων ταῦτα δοὺς ἐκεῖν' ἔξεις. η νη Δί, εί σευ θ[ά]λπεταί τι των ένδον. έμβυσον είς την χείρα Βατταρίωι τιμήν, καὐτὸς τὰ σαυτοῦ θλη λαβων ὅκως χρήιζεις. έν δ' έστιν, ἄνδρες—ταῦτα μέν γὰρ εἴρηται πρὸς τοῦτον—ὑμεῖς δ' ὡς ἀμαρτύρων εὕντων γνώμηι δικαίηι την κρίσιν διαιτάτε. ην δ' οίον ές τὰ δοῦλα σώματα σπεύδηι κής βάσανον αίτηι, προσδίδωμι κάμαυτόν λαβών, Θαλή, στρέβλου με μοῦνον ή τιμή έν τωι μέσωι έστω ταύτα τρυτάνηι Μίνως

şu gördüğün yargıçları. Bakın beyler, saçları yolunmuş derisine bakın: hem üstten hem alttan! Şu "masum"	
·	
efendi	
nasıl kökünden koparmış kızın saçlarını,	7 0
zorla sürükleyip götürürkenAh, yaşlılık, şükretsin	
sana şu herif, yoksa vaktiyle, Samos'ta Brenksoğlu	
Philistos'un kustuğu gibi kan kusardı.20	
Gülüyor musunuz? Evet, godoşun tekiyim ben,	
orası doğru.	
Battaros benim adım, Sisymbras'tı dedemin adı,	
babamınki Sisymbriskos. ²¹	75
Hepsi de kerhaneciydi. Ama güç kuvvet derseniz,	
atılıp bir aslanı bile boğabilirim, yeter ki Thales olsun.	
Olur ya, belki seviyorsundur Myrtale'yi, neden olmasın?	
Ama severim ben de ekmeği, ver birini gelsin öbürü.	80
Ya da Zeus aşkına, şaha kalkarsa arzuların,	
sıkıştır parayı Battaros'un eline, al malını; gayrı	
döv dövebildiğin kadar. Ama bir şey var ki beyler,	
-bunlar söylendi ona- ortada tanık manık olmadığından,	85
dava sonunda adil bir karar vermelisiniz. Ama o herif	
meraklıysa kölelerin gövdesine, işkencedeyse gözü,	
kendimi öneriyorum; buyur, al beni Thales,	
ger çarka! Yeter ki ödensin kölenin karşılığı. ²²	
ger çarka: Teter ki ödensin kölenin karşıngı.	

Terazisiyle ölçse Minos, daha adil karara varamaz.

90

οὐκ ἃν δικάζων βέλτιον διήιτησε.
τὸ λοιπόν, ἄνδρες, μὴ δοκεῖτε τὴν ψῆφον
τῶι πορνοβοσκῶι Βαττάρωι φέρειν, ἀλλά
ἄπασι τοῖς οἰκεῦσι τὴν πόλιν ξείνοις.
νῦν δείξετ' ἡ Κῶς κὼ Μέροψ κόσον δραίνει
κὼ Θεσσαλὸς τίν' εἶχε κἠρακλῆς δόξαν,
κὼσκληπιὸς κῶς ἡλθεν ἐνθάδ' ἐκ Τρίκκης,
κἤτικτε Λητοῦν ὧδε τεῦ χάριν Φοίβη.
ταῦτα σκοπεῦντες πάντα τὴν δίκην ὀρθῆι
γνώμηι κυβερνᾶτ', ὡς ὀ Φρὺξ τὰ νῦν ὖμιν
πληγεὶς ἀμείνων ἔσσετ', εἴ τι μὴ ψεῦδος
ἐκ τῶν παλαιῶν ἡ παροιμίη βάζει.

100

95

Son olarak, beyler, oyunuzu yalnız kerhaneci Battaros için değil, kentteki bütün yabancılar için kullanacaksınız.

Göstermenin tam sırası Kos'un ve Merops'un²³ gücünü, 95 Thessalos ile Herakles'in²⁴ şanını, nasıl geldiğini Asklepios'un buraya Trikka'dan,²⁵ neden doğurmuş Phoibe, Leto'yu bu topraklarda.²⁶ Çıkarmayın bunları aklınızdan, doğru kararınızla yönlendirin şu davayı. Göreceksiniz, nasıl mum gibi olacak 100 Phrygialı dayak lafını duyunca, tabii eskilerin sözünde bir yanlışlık yoksa.

3. ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ

(ΜΗ.) οὖτω τί σοι δοίησαν αἰ φίλαι Μοῦσαι, Λαμπρίσκε, τερπνὸν τῆς ζοῆς τ' ἐπαυρέσθαι, τοῦτον κατ' ὤμου δεῖρον, ἄχρις ἡ ψυχή αύτοῦ ἐπὶ γειλέων μοῦνον ἡ κακὴ λειφθῆι. έκ μευ ταλαίνης την στέγην πεπόρθηκεν 5 χαλκίνδα παίζων καὶ γὰρ οὐδ' ἀπαρκεῦσιν αὶ ἀστραγάλαι, Λαμπρίσκε, συμφορής δ' ήδη όρμαι έπι μέζον. κου μέν ή θύρη κείται τοῦ γραμματιστέω—καὶ τριηκὰς ή πικρή τὸν μισθὸν αἰτεῖ κῆν τὰ Ναννάκου κλαύσω— 10 ούκ αν ταγέως λήξειε τήν γε μην παίστρην. δκουπερ οἰκίζουσιν οἴ τε προύνεικοι κοί δρηπέται, σάφ' οίδε κήτερωι δείξαι. κή μέν τάλαινα δέλτος, ήν έγω κάμνω κηροῦσ' ἐκάστου μηνός, ὀρφανή κεῖται 15 πρὸ τῆς χαμεύνης τοῦ ἐπὶ τοῖχον ἐρμῖνος, ην μήκοτ' αὐτην οίον 'Αίδην βλέψας γράψηι μεν οὐδεν καλόν, έκ δ' όλην ξύσηι αί δορκαλίδες δὲ λιπαρώτεραι πολλόν

III

Öğretmen

METROTIME

Lampriskos, zavallı ruhu ağzından çıkıncaya kadar kırbaçlarsan sırtını bu çocuğun, gönlüne göre verir sana sevgili Musalar, kâm alırsın dünyadan. Para döndürme oyununda bir evimizin catısı kaldı gitmedik! Asık kemikleri yetmedi ona, Lampriskos, durum şimdi daha da feci. Öğretmenin kapısı "Nerede?" diye soracak olsan, önce bir düşünür Nannakos²⁷ gibi ağlasam bile, ayın gamlı otuzu okul harcını sorar.28 "Haydutların, kaçakların dadandığı kumarhane nerede?" desen, hemen gösterir yerini. Her ay balmumu sürdüğüm zavallı tablet, öylece durur ay boyu duvara dayalı karyolanın ayağında. Ara sıra Hades'e bakar gibi bakar ona, bir şeyler karalar, sonra siler hepsini. Cantalarında, örme sepetlerinde

5

10

15

έν τηισι φύστηις τοίς τε δικτύοις κείνται 20 της ληκύθου ημέων τηι έπὶ παντί χρώμεσθα. έπίσταται δ' οὐδ' ἄλφα συλλαβην γνώναι, ην μή τις αὐτῶι ταὐτὰ πεντάκις βώσηι. τριτημέρηι Μάρωνα γραμματίζοντος τοῦ πατρὸς αὐτῶι, τὸν Μάρων' ἐποίησεν 25 οὖτος Σίμων' ὁ χρηστός ὤστ' ἔγωγ' εἶπα άνουν έμαυτήν, ήτις οὐκ ὅνους βόσκειν αὐτὸν διδάσκω, γραμμάτων δὲ παιδείην, δοκεῦσ' ἀρωγὸν τῆς ἀωρίης ἔξειν. έπεὰν δὲ δὴ καὶ ρῆσιν οἶα παιδίσκον 30 η γώ μιν είπειν η ό πατηρ ανώγωμεν, γέρων άνὴρ ώσίν τε κὤμμασιν κάμνων. ένταθθ' ὄκως νιν έκ τετρημένης ήθεί "Απολλον . . . 'Αγρεῦ . . .', 'τοῦτο' φημὶ 'κή μάμμη. τάλης, έρει σοι-κήστι γραμμάτων χήρη-35 κώ προστυχών Φρύξ. ην δε δή τι καὶ μέζον γρύξαι θέλωμεν, ή τριταίος ούκ οίδεν της οἰκίης τὸν οὐδόν, ἀλλὰ τὴν μάμμην, γρηθν γυναίκα κώρφανην βίου, κείρει, 40 η του τέγευς ύπερθε τὰ σκέλεα τείνας κάθητ' ὄκως τις καλλίης κάτω κύπτων. τί μευ δοκείς τὰ σπλάγχνα της κάκης πάσχειν έπεὰν ἴδωμι; κοὐ τόσος λόγος τοῦδε άλλ' ο κέραμος πᾶς ὤσπερ ἴτ<ρ>ια θληται, κήπην ο χειμών έγγυς ήι, τρί ήμαιθα 45 κλαίουσ' ἐκάστου τοῦ πλατύσματος τίνω

taşıdığı zarlar çok daha parlaktır ²⁹	20
sabah akşam kullandığım yağ şişesinden.	
Daha alpha'yı30 bile tanımaz, biri aynı harfi	
beş kez yüksek sesle söylemezse. İki gün önce	
babası, "Maron" adını hecelemeyi öğreteyim dedi,	25
bizim bilgiç, "Simon"31 diye sallayıverdi. "Budala,"	
dedim kendi kendime, "okumayı öğreteceğine	
neden eşek otlatmayı öğretmedin şu oğlana!"	
Hiç değilse yaşlılığımda destek olurdu bana.	
Az görüp az işiten babasıyla ben, ne zaman	30
bir söylevi ezberden okumasını istesek,	
tıpkı bir çocuktan ister gibi, testinin deliğine	
ağzını dayamışçasına: "Avcı Apollon" der	
boğuk sesiyle. "Seni biçare," derim, "okuma yazması	
olmayan ninen bile okur bunu ezberinden	35
ya da sıradan bir Phrygialı." Üç gün eve uğramayınca	
biraz söylenmeye başlasak, yağmalar gariban	
ninesinin dolabını ya da çatıda bacaklarını uzatıp	40
iki büklüm oturur maymun gibi. Yüzünü görünce,	
düşün, yüreğim dağlanıyor hınzırlığı yüzünden.	
Onun umurunda sanki, çörek kırar gibi kırıyor	
bütün kiremitleri, üstelik kış da geliyor;	45
her kiremit için bir buçuk obolos32 ödüyorum ağlayarak.	

ξυ γὰρ στόμ' ἐστὶ τῆς συνοικίης πάσης, 'τοῦ Μητροτίμης ἔργα Κοττάλου ταῦτα', κἀληθίν' ἄστε μηδ' ὀδόντα κινῆσαι. ὅρη δ' ὀκοίως τὴν ράκιν λελέπρηκε πᾶσαν, κατ' ὅλην, οἶα Δήλιος κυρτεύς ἐν τῆι θαλάσσηι, τώμβλὺ τῆς ζοῆς τρίβων. τὰς ἐβδόμας δ' ἄμεινον εἰκάδας τ' οἶδε τῶν ἀστροδιφέων, κοὐδ' ὅπνος νιν αἰρεῖται νοεῦντ' ὅτ' ἡμος παιγνίην ἀγινῆτε. ἀλλ' εἴ τί σοι, Λαμπρίσκε, καὶ βίου πρῆξιν ἐσθλὴν τελοῖεν αἴδε κἀγαθῶν κύρσαις, μἤλασσον αὐτῶι—

60 (AA.)

50

55

65

70

Μητροτίμη, (μὴ) ἐπεύχεο ἔξει γὰρ οὐδὲν μεῖον. Εὐθίης κοῦ μοι, κοῦ Κόκκαλος, κοῦ Φίλλος; οὐ ταχέως τοῦτον ἀρεῖτ' ἐπ' ὥμου τῆι ᾿Ακέσεω σεληναίηι δείξοντες; αἰνέω τἄργα, Κότταλ', ἃ πρήσσεις οὕ σοι ἔτ' ἀπαρκεῖ τῆισι δορκάσιν παίζειν ἀστράβδ' ὅκωσπερ οἴδε, πρὸς δὲ τὴν παίστρην ἐν τοῖσι προ<υ>νείκοισι χαλκίζεις φοιτέων; ἐγώ σε θήσω κοσμιώτερον κούρης, κινεῦντα μηδὲ κάρφος, εἰ τό γ' ἤδιστον. κοῦ μοι τὸ δριμὺ σκῦτος, ἡ βοὸς κέρκος, ὧι τοὺς πεδήτας κἀποτάκτους λωβεῦμαι; δότω τις εἰς τὴν χεῖρα πρὶν χολῆ<ι> βῆξαι.

Bütün ev halkının dilinde aynı söz: "Bunu olsa olsa Metrotime'nin oğlu Kottalos yapmıştır!"

Doğru söze ne denir? Bir dişim bile sallanmaz.

Sırtına bak, pul pul olmuş, amaçsız yaşamını

ormanlarda tüketmekten, Deloslu bir balıkçı sanki denizlerde gezinen.

Ayın yedisi, yirmisi, hepsini daha iyi bilir³³

müneccimlerden. Hesaplar tatilleri uykusunda bile.

55

Ama Lampriskos, şu Hanımlar³⁴ yaşamda başarılı kılsın istiyorsan seni, alacaksan hayır dualarını, en az onun kadar.

LAMPRISKOS

Metrotime, bırak şimdi hayır duasını,
hak ettiğini bulacak o. Euthies neredesin,
ya sen Kokkalos, Phillos? Çabuk kaldırın şunu 60
omuzlarından, görsün bakalım Akeses'in ayını.³⁵
Aferin sana Kottalos; demek yetmiyor sana
şu çocuklarla aşık atmak, gidip kumarhaneye
ipsiz sapsızların içinde para döndürüyorsun ha? 65
Daha terbiyeli yapacağım seni, yerdeki samanı
oynatmayan bir genç kızdan, eğer istediğin buysa.
Nerede benim ısıran kırbacım, sığır kuyruğum?
Ben ki onunla nice kopuğu vurup zincire, sakatlamışım.
Safra tıkamadan ciğerimi, verin şu kırbacı bana.³⁶

- (ΚΟ.) μή μ' ἰκετεύω Λαμπρίσκε, πρός σε τῶν Μουσέωι καὶ τοῦ γενείου τῆς τε Κόττιδος ψυχῆς,
 μὴ τῶι με δριμεῖ, τῶι 'τέρωι δὲ λώβησαι.
- - (KO.) κόσας, κόσας, Λαμπρίσκε, λίσσομαι, μέλλεις ἔς μ' ἐμφορῆσαι;
 - $\langle \Lambda A. \rangle$ μὴ 'μέ, τήν $\delta \epsilon \delta$ ' εἰρώτα.
 - (ΚΟ.) τατα<ί), κόσας μοι δώσετ';</p>
 - <μη.) εἴ τί σοι ζώιην, φέρειν ὄσας ἃν ἢ κακὴ σθένηι βύρσα.
 - <ΚΟ.> παῦσαι· ἰκαναί, Λαμπρίσκε.

80

- (ΛΑ.) καὶ σὺ δὴ παῦσαι κάκ' ἔργα πρήσσων.
- <ΚΟ.> οὐκέτ' οὐκέτι πρήξω, ὅμνυμί σοι, Λαμπρίσκε, τὰς φίλας Μούσας.
- (ΛΑ.) ὄσσην δὲ καὶ τὴν γλάσσαν, οὖτος, ἔσχηκας· 85 πρός σοι βαλέω τὸν μῦν τάχ' ἢν πλέω γρύξηις.

KOTTALOS	
Musalar aşkına, Lampriskos, yalvarırım, sakalın	
ve Kottalos'cuğun yaşamı aşkına! Sakatlama beni	
sığır kuyruğuyla, başka şeyle döv.	
LAMPRÍSKOS	
Çok hınzırsın Kottalos, satılığa çıksan bile	
beş para etmezsin insanların gözünde,	75
farenin demiri yediği yerde bile.	
KOTTALOS	
Kaç kere vuracaksın bana, yalvarırım	
söyle Lampriskos, kaç kere?	
LAMPRİSKOS	
Annene sor, bana değil.	
KOTTALOS	
Ah, of! Kaç kere?	
METROTIME	
Ben yaşamak istedikçe, postunun dayandığı kadar!	80
KOTTALOS	
Dur Lampriskos, yeter!	
LAMPRİSKOS	
Sen de	
hınzırca davranmayı bırak!	
KOTTALOS	
Bir daha yapmayacağım,	
yemin ederim, Lampriskos, sevgili Musalar aşkına!	
LAMPRÍSKOS	

85

Neler de bilirmiş! Biraz daha konuşursan

ağzını tıkarım!

	(KO.)	ίδού, σιωπῶ· μή με, λίσσομαι, κτείνηις.
	(AA.)	μέθεσθε, Κόκκαλ', αὐτόν.
	(мн.)	οὐ δ<εῖ σ'> ἐκλῆξαι,
		Λαμπρίσκε δειρον ἄχρις ήλιος δύσηι.
88a	<ΛA.	άλλ'
	(мн.)	άλλ' έστὶν ὕδρης ποικιλώτερος πολλῶι
90		καὶ δεῖ λαβεῖν νιν—κάπὶ βυβλίωι δήκου,
		τὸ μηδέν—ἄλλας εἴκοσίν γε, καὶ ἢν μέλληι
		αὐτής ἄμεινον τής Κλεοῦς ἀναγνῶναι.
	⟨KO.⟩	ἰσσαῖ.
	<ΛA.>	λάθοις τὴν γλάσσαν ἐς μέλι πλύνας.
	<mh.></mh.>	έρεω επιμηθεως τωι γεροντι, Λαμπρίσκε,
95		έλθουσ' ές οἶκον ταυτα, καὶ πέδας ἤξω
		φέρουσ' ὄκως νιν σύμποδ' ὧδε πηδεῦντα
		αὶ πότνιαι βλέπωσιν ᾶς ἐμίσησεν

KOTTALOS	
Bak, sustum bile. Öldürme beni, yalvarırım.	
LAMPRİSKOS	
Bırak gitsin Kokkalos.	
METROTIME	
Bırakmak zorunda değilsin Lampriskos,	
gün batıncaya kadar döv onu!	
LAMPRİSKOS	
<> ³⁷	88a
METROTİME	
Ama o daha kurnazdır bir su yılanından,	
o sefil, okur gibi yaparken bile.	90
isterse Kleo'dan38 iyi okusun,	
en az yirmi kırbaç daha hak eder!	
KOTTALOS	
Güleyim bari. ³⁹	
LAMPRİSKOS	
Dilinden bal aksın!	
METROTIME	
Eğrisiyle doğrusuyla, gidip eve, bizim ihtiyara	
anlatacağım bunu, prangalarla gelecek buraya;	95
o kadar nefret ettiği Hanımlar görsün onu bakalım	
iki ayağı bağlı zıplamak nasıl olurmuş!	

4. ΑΣΚΛΗΙΙΙΩΙ ΑΝΑΤΙΘΕΙΣΑΙ ΚΑΙ ΘΥΣΙΑΖΟΥΣΑΙ

(ΚΤ.) χαίροις, ἄναξ Παίηον, ὅς μέδεις Τρίκκης καὶ Κῶν γλυκεῖαν κἠπίδαυρον ὤικηκας, σὺν καὶ Κορωνὶς ἤ σ' ἔτικτε κἀπόλλων χαίροιεν, ἦς τε χειρὶ δεξιῆι ψαύεις Ὑγίεια, κἆνπερ οἴδε τίμιοι βωμοί Πανάκη τε κἠπιώ τε κἰησὼ χαίροι, κοἰ Λεωμέδοντος οἰκίην τε καὶ τείχεα πέρσαντες, ἰητῆρες ἀγρίων νούσων, Ποδαλείριός τε καὶ Μαχάων χαιρόντων, κὤσοι θεοὶ σὴν ἐστίην κατοικεῦσιν καὶ θεαί, πάτερ Παίηον τλεωι δεῦτε τἀλέκτορος τοῦδ', ὄντιν' οἰκίης τοίχων κήρυκα θύω, τἀπίδορπα δέξαισθε. οὐ γάρ τι πολλὴν οὐδ' ἔτοιμον ἀντλεῦμεν,

5

10

IV

Asklepios'a Adak Adayan ve Kurban Kesen Kadınlar

KYNNO

Selam Kral Paieon, ⁴⁰ sen güzelim Kos'ta, Epidauros'ta oturan, Trikka'nın hükümdarı! Selam seni doğuran Koronis'e, Apollon'a, sağ elinle dokunduğun Hygieia'ya, bu onurlu sunaklara ait olan herkese selam, Panake'ye, Epio'ya ve Ieso'ya, Laomedon'un eviyle duvarlarını yakıp yıkanlara selam, amansız hastalıkları iyileştirenlere, Podaleirios ile Makhaon'a selam, ocağını paylaşan bütün tanrılara, tanrıçalara selam ey Paieon Baba, kerim ol, kabul et sana kurban ettiğim şu horozu, küçük bir armağan olarak, o ki habercisidir evimin duvarlarının. Derin değil kuyumuz, ne de çok suyu var,

5

ἐπεὶ τάχ΄ ἃν βοῦν ἢ νενημένην χοῖρον πολλῆς φορίνης, κοὐκ ἀλέκτορ', ἴητρα νούσων ἐποιεύμεσθα τὰς ἀπέψησας ἐπ' ἢπίας σὰ χεῖρας, ὧ ἄναξ, τείνας. ἐκ δεξιῆς τὸν πίνακα, Κοκκάλη, στῆσον τῆς ἸΥνιείης.

(ΦΙ.) ἆ, καλῶν, φίλη Κυννοῖ,
 ἀγαλμάτων τίς ἦρα τὴν λίθον ταύτην
 τέκτων ἐπο<ί>ει καὶ τίς ἐστιν ὁ στήσας;

20

- ΚΤ.> οἰ Πρηξιτέλεω παίδες· οὐκ ὀρῆις κεῖνα ἐν τῆι βάσι τὰ γράμματ'; Εὐθίης δ' αὐτήν ἔστησεν ὀ Πρήξωνος.
- <ΦΙ.> ἴλεως εἴη καὶ τοῖσδ' ὁ Παιὼν καὶ Εὐθίηι καλῶν ἔργων.
- ΚΤ.> ὅρη, Φίλη, τὴν παίδα τὴν ἄνω κείνην
 βλέπουσαν ἐς τὸ μῆλον οὐκ ἐρεῖς αὐτήν
 ἢν μὴ λάβηι τὸ μῆλον ἐκ τάχα ψύξει<ν>;
- 30 (ΦΙ.) κείνον δέ, Κυννοί, τὸν γέροντ'—
- 35 (ΦΙ.) τὸν Βατάλης γὰρ τοῦτον οὐκ ὀρῆις, Κυννοῖ, ὅκως βέβηκεν ἀνδρ[ι]άντα τῆς Μυττέω;

yoksa bir öküz sunardık sana, öbek öbek kızarmış domuz, bir horoz değil; silip attığın hastalıklara gönül borcumuz olarak ey kral! Uzatıp ellerini sevecenlikle, Kokkale, koy tableti Hygieia'nın sağ yanına.	20
PHILE	
Ay, ne güzel yontular bunlar Kynno!	
Hangi yontucu yapmış acaba, kim adamış?	
KYNNO	
Praksiteles'in oğulları, 41 görmüyor musun, altlarında yazıyor yontuların?	
Preksonoğlu Euthies de adamış.	25
PHİLE	
Kutsasın onları Paion	
ve de Euthies'i bu güzelim yontular için.	
KYNNO	
Şu kıza bak Phille, dikmiş gözünü ağaçtaki elmaya;	
koparamazsa oracıkta ölecek sanırsın!	
PHİLE	
Ya şu yaşlı adam, Kynno?	30
KYNNO	
Ay, yazgı tanrıçaları adına!	
Çocuk nasıl da boğuyor kazı!	
Taştan olduğunu bilmese, insan konuşacak sanır.	
Gün gelecek, insanoğlu taşa da hayat verecek!	
PHİLE	
Bu da Myttes kızı Batale'nin yontusu,	35
baksana Kynno, nasil duruyor ayakta!	

εί μή τις αὐτὴν εἶδε Βατάλην, βλέψας ές τοῦτο τὸ εἰκόνισμα μὴ ἐτύμης δείσθω.

- έπευ, Φίλη, μοι καὶ καλόν τί σοι δείξω (KT.) πρηγμ' οίον ούκ ώρηκας έξ ότευ ζώεις. 40 Κύδιλλ', ἰοῦσα τὸν νεωκόρον βῶσον. ού σοὶ λέγω, αύτη, τῆι ὧδε κὧδε χασκεύσηι; μα, μή τιν' ώρην ών λέγω πεποίηται, έστηκε δ' είς μ' ὀρεῦσα καρκίνου μέζον. ιούσα, φημί, τὸν νεωκόρον βώσον. 45 λαίμαστρον, οὖτ' ὀργή σε κρηγύην οὖτε βέβηλος αίνει, πανταχήι δ' ίση κείσαι. μαρτύρομαι. Κύδιλλα, τὸν θεὸν τοῦτον, ώς έκ με κα(ί)εις οὐ θέλουσαν οἰδήσαι. μαρτύρομαι, φήμ' έσσετ' ήμέρη κείνη 50 έν ηι τὸ βρέγμα τοῦτο ττωυσυρες κνήσηι.
 - (ΦΙ.) μὴ πάντ' ἐτοίμως καρδιηβολεῦ, Κυννοῦ· δούλη 'στι, δούλης δ' ὧτα νωθρίη θλίβει.
- (ΚΥ.) ἀλλ' ἡμέρη τε κἠπὶ μέζον ὡθεῖται·
 55 αὕτη σύ, μεῖνον· ἡ θύρη γὰρ ὤϊκται
 κἀνεῖτ' ὁ παστός.
 - <ΦΙ.> οὖκ ὀρῆις, φίλη Κυννοῖ;
 οἶ΄ ἔργα κεῖ 'νῆν' ταῦτ' ἐρεῖς ᾿Αθηναίην
 γλύψαι τὰ καλά—χαιρέτω δὲ δέσποινα.
 τὸν παῖδα δὴ <τὸν> γυμνὸν ῆν κνίσω τοῦτον

Hık demiş, Batale'nin burnundan düşmüş.	
KYNNO	
Gel benimle Phile, sana ömründe görmediğin	
bir şey göstereceğim şimdi. Kydilla, git 4	0
tapınak yöneticisini çağır. Sana söylüyorum,	
öyle ağzını açmış, nereye bakıyorsun?	
Ay, dediğimi duymuyor bile, bakıp duruyor;	
yengeçler bile bakmaz öyle. Sana git	
	5
Pisboğaz, dindar olsun olmasın, hiçbir kadın	
iyi demez sana, nereye gidersen git,	
beş para etmezsin. Tanrı tanığım olsun, Kydilla,	
hiç kızasım yokken, beni delirtiyorsun öfkeden;	
	0
kazıtacağım baştan başa.	
PHİLE	
Her şeye bu kadar çabuk kızma Kynno;	
kölenin teki o, miskinlik tıkamış kulaklarını onların.	
KYNNO	
Ama bugün ziyaretçi günü,	
	5
kapı açıldı işte, perde çözüldü.	
PHİLE	
Baksana Kynno, neler var burada!	
Şu güzelim şeylere bak, sanki Athena'nın	
elinden çıkmış! Selam sana Tanrıça!	
Tırmalasam şu çıplak çocuğu iz kalır mı	

οὐκ ἔλκος ἔξει, Κύννα; πρὸς γάρ οἰ κεῖνται 60 αι σάρκες οξα †θερμα† πηδώσαι έν τηι σανίσκηι. τώργύρευν δε πύραυστρον ούκ ην ίδηι Μύελλος η Παταικίσκος ό Λαμπρίωνος, έκβαλεῦσι τὰς κούρας δοκευντες όντως άργύρευν πεποιήσθαι; 65 ό βους δε κώ άγων αὐτὸν ή τ' όμαρτευσα κώ γρυπὸς οὖτος κώ ἀνάσιλλος ἄνθρωπος ούχὶ ζοὴν βλέπουσι κἡμέρην πάντες: εί μη εδόκευν τι μέζον η γυνή πρήσσειν. άνηλάλαξ' ἄν, μή μ' ὁ βοῦς τι πημήνηι 70 οὖτω ἐπιλοξοῖ. Κυννί, τῆι ἐτέρηι κούρηι. άληθιναί, Φίλη, γὰρ αἰ Ἐφεσίου χεῖρες (KT.)

(ΚΤ.) ἀληθιναί, Φίλη, γὰρ αί Ἐφεσίου χεῖρες ἐς πάντ' ᾿Απελλέω γράμματ'· οὐδ' ἐρεῖς 'κεῖνος ὥνθρωπος ἔν μὲν εἶδεν, ἔν δ' ἀπηρνήθη', ἀλλ' ὧι ἐπὶ νοῦν γένοιτο καὶ θέων ψαύειν ἠπείγετ'. ὂς δ' ἐκεῖνον ἢ ἔργα τὰ ἐκείνου μὴ παμφαλήσας ἐκ δίκης ὀρώρηκεν, ποδὸς κρέμαιτ' ἐκεῖνος ἐν γναφέως οἴκωι.

(ΝΕ.) κάλ' ὖμιν, ὧ γυναῖκες, ἐντελέως τὰ ἰρά 80 καὶ ἐς λῶιον ἐμβλέποντα· μεζόνως οὔτις ἠρέσατο τὸν Παιήον' ἤπερ οὖν ὐμεῖς. ἰὴ ἰὴ Παίηον, εὐμενὴς εἴης

dersin Kynno? Teni çünkü, resimde sıcak pınarlar	60
gibi kaynıyor. ⁴² Myellos ya da Lamprionoğlu	
Pataikiskos görseler, gözleri yuvalarından	
fırlamaz mı gerçek gümüş sanıp, şu ateş maşalarını?	65
Şu öküz, onu güden şu adam, arkasındaki kadın,	
kanca burunlu şu adam ya da kirpi saçlı olanı,	
hepsi de gün gibi gerçek değil mi?	
Bir kadın için yakışıksız saymasam çığlık atardım,	
bir şey yapacak diye bana şu boğa. Öyle bakıyor ki	70
Kynno bana yan gözüyle!	
KYNNO	
Evet Phile, bir tek çizgisi bile şaşmaz	
Ephesoslu Apalles'in. Demezsin ki, "Adam birini	
görüp, öbürünü görmüyor." Aklıma ne gelse,	
el çabukluğuyla denemeye hazır hemen.	75
Ona ya da resimlerine bakıp da	
yüreği titremeyeni	
çırpıcı dükkânı önünde ayaklarından asmalı.43	
T. YÖNETİCİSİ	
Sunduğunuz adaklar bir harika hanımlar,	
daha nice güzel adaklara! Kimse sizden daha çok	80
sevindirmedi Paieon'u! Selam, selam ey Paieon!	

καλοῖς ἐπ' ἰροῖς τῆισδε κεἴ τινες τῶνδε ἔασ' ὀπυιηταί τε καὶ γενῆς ἄσσον. ἐὴ ἰὴ Παίηον, ὧδε ταῦτ' εἴη.

85

90

(ΚΤ.) εἴη γάρ, ὧ μέγιστε, κὐγίηι πολληι ἔλθοιμεν αὖτις μέζον' ἴρ' ἀγινεῦσαι σὺν ἀνδράσιν καὶ παισί. Κοκκάλη, καλῶς τεμεῦσα μέμνεο τὸ σκελύδριον δοῦναι τῶι νεωκόρωι τοὕρνιθος· ἔς τε τὴν τρώγλην τὸν πελανὸν ἔνθες τοῦ δράκοντος εὐφήμως, καὶ ψαιστὰ δεῦσον· τἄλλα δ' οἰκίης ἔδρηι δαισόμεθα, καὶ ἐπὶ μὴ λάθηι φέρειν, αὕτη, τῆς ὑγιίης λωι πρόσδος ἢ γαρ ἰροῖσιν με ων αμαρτιησηυγιηστι τῆς μοίρης.

Kerim ol bu güzel adaklar için bu hanımlara,	
kocalarına, bütün akrabalarına.	
Selam, selam, Paieon! Hepsi gerçek olsun.	85
KYNNO	
Olsun, ey güçlü Tanrı! Daha büyük kurbanlar keselim,	
sağlığımız yerinde, kocalarımız, çocuklarımızla.	
Kokkale, unutma hayvanın minik bacağını	
dikkatle kesip tapınak yöneticisine vermeyi;	90
saygıyla yılan deliğine koymayı sulu hamuru;44	
bala ban kekleri, evde yiyeceğiz gerisini	
ve de unutma bir kısmını götürmeyi	
sağlık sunusunun; <> elbette	
kurban sunularında <> o parçanın.	95

5. ΖΗΛΟΤΤΠΟΣ

- (ΒΙ.) λέγε μοι σύ, Γάστρων, ἤδ' ὐπερκορὴς οὔτω ἄστ' οὐκέτ' ἀρκεῖ τάμά σοι σκέλεα κινεῖν ἀλλ' Ἀμφυταίηι τῆι Μένωνος ἔγκεισαι;
- (ΓΑ.) ἐγὼ ᾿Αμφυταίηι; τὴν λέγεις ὀρώρηκα γυναῖκα;
- (ΒΙ.) προφάσις πᾶσαν ἢμέρην ἔλκεις.
- <ΓΑ.> Βίτιννα, δοῦλός εἰμι· χρῶ ὅτι βούληι <μοι> καὶ μὴ τό μευ αἶμα νύκτα κὴμέρην πίἰνε.
- (ΒΙ.) ὄσην δὲ καὶ τὴν γλάσσαν, οὖτος, ἔσχηκας. Κύδιλλα, κοῦ 'στι Πυρρίης, κάλει μ' αὐτόν.
- 10 (πτ.) τί ἐστι;

5

〈ΒΙ.〉 τοῦτον δῆσον—ἀλλ' ἔτ' ἔστηκας; τὴν ἰμανήθρην τοῦ κάδου ταχέως λύσας. ῆν μὴ καταικίσασα τῆι σ' ὅληι χώρηι παράδειγμα θῶ, μᾶ, μή με θῆις γυναῖκ' εἶναι. ἦρ' οὐχὶ μᾶλλον Φρύξ; ἐγὼ αἰτίη τούτων,

V

Kıskanç Hanım

BİTİNNA

Söyle bana Gastron, bu seninki o kadar meşgul mü ki bacaklarımı kaldırmak gelmiyor içinden artık Görmüyor gözün Menon'un Amphytaie'sinden başkasını.

GASTRON

Ben, Amphytaie'ye ha? Görmüşlüğüm var mı ki o kadını?

BİTİNNA

Bütün gün bahaneler uydurup duruyorsun.

GASTRON

Bitinna, ben bir köleyim, beni tepe tepe kullan, ama gece gündüz emme kanımı!

BİTİNNA

Şuna bak, amma dillenmişsin sen öyle. Kydilla, nerede Pyrries, çağır onu bana.

PYRRIES

N'oldu?

10

5

BİTİNNA

Bağla şunu, hâlâ orada niye dikilip duruyorsun? Çabuk ipi getir kovadan. Canına okuyup senin dünya âleme ibretlik yapmazsam, bana da kadın demesinler. Phrygialı'nın durumuna

- 15 ἐγὧιμι, Γάστρων, ἤ σε θεῖσ' ἐν ἀνθρώποις. ἀλλ' εἰ τότ' ἐξήμαρτον, οὐ τὰ νῦν εὖσαν μώρην Βίτινναν, ὡς δοκεῖς, ἔτ' εὐρήσεις. φέρ', εἶς σύ, δῆσον, τὴν ἀπληγίδ' ἐκδύσας.
 - (ΓΑ.) μὴ μή, Βίτιννα, τῶν σε γουνάτων δεῦμαι.
- 20 (ΒΙ.) ἔκδυθι, φημί. δεῖ σ' ὀτεύνεκ' εἰζς> δοῦλος καὶ τρεῖς ἀπέρ σευ μνᾶς ἔθηκα γινώσκειν. ὡς μὴ καλῶς γένοιτο τἠμέρηι κείνηι ἤτις σ' ἐσήγαγ' ὧδε. Πυρρίη, κλαύσηι ὀρῶ σε δήκου πάντα μᾶλλον ἢ δεῦντα σύσσφιγγε τοὺς ἀγκῶνας, ἔκπρισον δήσας.
 - (ΓΑ.) Βίτινν', ἄφες μοι τὴν ἀμαρτίην ταύτην. ἄνθρωπός εἰμ', ἥμαρτον ἀλλ' ἐπὴν αὖτις ἔληις τι δρῶντα τῶν σὰ μὴ θέληις, στίξον.
- (ΒΙ.) πρὸς ᾿Αμφυταίην ταῦτα, μὴ ᾿μὲ πληκτίζευ, 30 μετ᾽ ἡς ἀλινδῆι καὶ εμ...η ποδόψηστρον.
 - <ΠΤ.> δέδεται καλώς σοι.
 - <ΒΙ.> μὴ λάθηι λυθεὶς σκέψαι.
 ἄγ' αὐτὸν εἰς τὸ ζήτρειον πρὸς Ἐρμωνα
 καὶ χιλίας μὲν ἐς τὸ νῶτον ἐγκόψαι
 αὐτῶι κέλευσον, χιλίας δὲ τῆι γαστρί.
- 35 (ΓΑ.) ἀποκτενεῖς, Βίτιννα, μ' οὐδ' ἐλέγξασα εἴτ' ἔστ' ἀληθέα πρῶτον εἴτε καὶ ψευδέα;

benzemiyor mu dersin? Benim, ben, Gastron, bütün	15
bunların nedeni; seni adam yerine koydum.	
Bir kere hata ettim, ama umduğun kadar aptal	
olduğumu sanıyorsan yanılıyorsun. Sen, gel buraya!	
Çıkar şunun harmanisini, sonra da bağla.	
GASTRON	
Hayır, hayır. Bitinna, dizlerine kapanıyorum.	
Yalvarırım yapma.	
BİTİNNA	
Çıkar şu harmaniyi diyorum. Bir kölesin,	20
unutma bunu, üç mna ödedim senin için.	
O gün bir kargış attı seni buralara.	
Pyrries, pişman edeceğim seni! Onu bağlamaktan	
başka her şeyi yapıyorsun. Sıkı sıkıya bağla	
dirseklerinden, testere gibi kessin ipler.	25
GASTRON	
Bitinna, bir hatadır oldu, bağışla beni!	
Sonunda insanım, bir halt ettim işte. Eğer bir gün	
istemediğin bir şey yaparsam, dövme yap bana.	
BİTİNNA	
Yaranmaya çalışma bana böyle. Git,	
Amphytaie'ye yaran, yuvarlanıp durduğun o kadına	30
ve [] bana bir paspas.	
PYRRİES	
Çok sıkı bağladım sizin için.	
BİTİNNA	
İyi bak, çözüp kurtulmasın iplerinden,	
onu celladın oraya götür, Hermon'a.	
Bin kırbaç vursun sırtına,	
bin tane de kamına.	
GASTRON	
Öldürecek misin beni Bitinna,	35
işin içyüzünü bilmeden?	

- (BI.) ἃ δ' αὐτὸς εἶπας ἄρτι τῆι ἰδίηι γλάσσηι, 'Βίτινν', ἄφες μοι τὴν ἀμαρτίην ταύτην';
- (ΓΑ.) τήν σευ χολήν γὰρ ἤθελον κατασβῶσαι.
- έστηκας έμβλέπων σύ, κούκ άγεις αὐτόν (BI.) 40 δκου λέγω σοι; θλη, Κύδιλλα, τὸ ρύγχος τοῦ παντοέρκτεω τοῦδε. καὶ σύ μοι, Δρήχων, ήδη 'φαμάρτει (τηι) σοι αν ούτος ήγηται. δώσεις τι, δούλη, τῶι κατηρήτωι τούτωι ράκος καλύψαι την άνώνυμον κέρκον, 45 ώς μη δι' άγορης γυμνός ών θεωρηται. τὸ δεύτερόν σοι, Πυρρίη, πάλιν φωνέω, όκως έρεις Έρμωνι χιλίας ώδε καὶ χιλίας ὧδ' ἐμβαλεῖν ἀκήκουκας; ώς ήν τι τούτων ών λέγω παραστείξηις, 50 αὐτὸς σὺ καὶ τάρχαῖα καὶ τόκους τείσεις. βάδιζε καὶ μὴ παρὰ τὰ Μικκάλης αὐτόν άγ', άλλὰ τὴν ἰθεῖαν, εὖ δ' ἐπεμνήσθην κάλει, κάλει δραμεύσα, πρίν μακρήν, δούλη,
- 55 (ΚΤ.) Πυρρίης, τάλας, κωφέ, καλεῖ σε. μᾶ, δόξει τις οὐχὶ σύνδουλον αὐτὸν σπαράσσειν ἀλλὰ σημάτων φῶρα. ὀρῆις ὄκως νῦν τοῦτον ἐκ βίης ἔλκεις ἐς τὰς ἀνάγκας, Πυρρίη; <σ>έ, μᾶ, τούτοις τοῖς δύο Κύδιλλ' ἐπόψετ' ἠμερέων πέντε παρ' Ἀντιδώρωι τὰς Ἰχαϊκὰς κείνας,

αὐτοςύ>ς γενέσθαι.

BİTİNNA

Daha demin söylemedin mi kendi ağzınla, "Bitinna, bağışla, bir halt ettim," diye?

GASTRON

Seni yatıştırmak için söyledim.

BİTİNNA

Onu dediğim yere götüreceğine, hâlâ orada 40 dikilip niye bakıyorsun? Kydilla, bir tane patlat su düzenbazın burnuna. Ve sen Drekhon, o nereye giderse arkasından git. Kız, şu lanet herife bir cul ver de, adını ağzıma bile alamavacağım 45 kuyruğunu örtsün, çırılçıplak görünmesin bari pazaryerinde. Sana ikinci kez söylüyorum Pyrries, Hermon'a söyle, bir o yanına, bir bu yanına vursun, duydun mu beni? Dediklerimden birini yanlış yaparsan, hem anaparayı hem de faizi 50 sen ödersin, bilmis ol. Simdi, vürüvün bakalım! Mikkale'nin oradan götürme onu, dosdoğru gidin. Aa, dur bakayım, şimdi hatırladım! -Kız, koş çağır onları çabuk, çağır uzaklaşmadan.

KYDİLLA

Pyrries, seni zavallı sağır bak, Bitinna çağırıyor.

Sürüklediği köle değil, mezar soyguncusu sanki.

Nasıl zorla sürükleyip götürüyorsun onu işkenceye gördün mü Pyrries? Kydilla seni gözleriyle görecek

60 beş gün içinde Antidoros'un orada, daha yeni çıkardığın

ᾶς πρῶν ἔθηκας, τοῖς σφυροῖσι τρίβοντα.
(ΒΙ.) οὖτος σύ, τοῦτον αὖτις ὧδ' ἔχων ἦκε δεδεμένον οὔτως ὧσπερ ἐξάγεις αὐτόν, Κόσιν τέ μοι κέλευσον ἐλθεῖν τὸν στίκτην ἔχοντα ραφίδας καὶ μέλαν. μιῆι δεῖ σε ὀδῷι γενέσθαι ποικίλον. κατηρτήσθω οὔτω κατάμυος ὥσπερ ἢ Δάου τιμή.

65

(ΚΤ.) μή, τατί, ἀλλὰ νῦν μὲν αὐτόν—οὕτω σοι
70 ζώιη Βατυλλὶς κἠπίδοις μιν ἐλθοῦσαν
ἐς ἀνδρὸς οἶκον καὶ τέκν' ἀγκάληις ἄραις—
ἄφες, παραιτεῦμαί σε τὴν μίαν ταύτην
ἀμαρτίην . . .

75 (ΒΙ.) Κύδιλλα, μή με λύπει τι η φεύξομ' ἐκ τῆς οἰκίης. ἀφέω τοῦτον τὸν ἐπτάδουλον; καὶ τίς οὐκ ἀπαντῶσα ἔς μευ δικαίως τὸ πρόσωπον ἐμπτύοι; οὐ τὴν Τύραννον, ἀλλ' ἐπείπερ οὐκ οἶδεν, ἄνθρωπος ὧν, ἐωυτόν, αὐτίκ' εἰδήσει ἐν τῶι μετώπωι τὸ ἐπίγραμμ' ἔχων τοῦτο.

80 (ΚΤ.) ἀλλ' ἔστιν εἰκὰς καὶ Γερήνι' ἐς πέμπτην.

şu Akha nesnelerine45 ayak bileklerini sürtüp dururken.	
BITINNA	
Sen, hey, gel bakalım buraya! Götürdüğün gibi	
getir onu buraya, bağlı olarak.	
Söyle dövmeci Kosis'e, iğneleriyle,	65
mürekkebiyle doğru bana gelsin.	
Bir kerede benek benek olmalı her yanın.	
Ağzına tıkaç tıkayıp öyle asın onu Daos gibi.46	
KYDİLLA	
Hayır ana, bırak gitsin şimdilikÖmrü uzun olsun,	
daha Batyllis kocaya varacak, çocuklarını alacaksın	70
kollarına. –Bağışla onu, yalvarırım, bir hatadır etti.	
BİTİNNA	
Canımı sıkma Kydilla, yoksa bir koşu giderim evden.	

Canımı sıkma Kydilla, yoksa bir koşu giderim evden.
Şu yedi göbek köleyi bağışlayacak mıyım yani?

55 Sokaklarda görenler ne der sonra, haklı olarak tükürmezler mi yüzüme? Yok, Kraliçe aşkına!

167 İnsan olmasına insan, ama değil mi ki kendini bilmezin teki! Bak, yakında nasıl bilir alnında görünce dövmeyi.

KYDİLLA

Ama ayın yirmisi ve Gerenia48 başlayacak dört gün içinde. 80

(ΒΙ.) νῦν μέν σ' ἀφήσω, καὶ ἔχε την χάριν ταύτηι, η οὐδὲν ήσσον η Βατυλλίδα στέργω, ἐν τηισι χερσὶ τηις ἐμηισι θρέψασα. ἐπεὰν δὲ τοῖς καμοῦσιν ἐγχυτλώσωμεν ἄξεις τότ' ἀμελι<τί>τιν ἐορτην ἐξ ἐορτης.

BİTİNNA

Şimdilik bağışlıyorum seni; ona şükret, Batyllis'ten ayrı tutmam onu, kollarımda büyüdü çünkü. Ama ölüler adına şarap döktüğümüz zaman şenlikten şenliğe, balla hiç tatlanmayacak ağzın.⁴⁹

6. ΦΙΛΙΑΖΟΥΣΑΙ Η ΙΔΙΑΖΟΥΣΑΙ

(κο.) κάθησο, Μητροί. τῆι γυναικὶ θὲς δίφρον ἀνασταθείσα πάντα δεί με προστάσσειν αὐτήν σὴ δ' οὐδὲν ἄν, τάλαινα, ποιήσαις αὐτὴ ἀπὸ σαυτῆς μᾶ, λίθος τις, οὐ δούλη ἐν τῆι οἰκίηι ‹κ›είσ' ἀλλὰ τἄλφιτ' ἢν μετρέω τὰ κρίμν' ἀμιθρείς, κἢ‹ν› τοσοῦτ' ἀποστάξηι τὴν ἠμέ[ρ]ην ὅλην σε τονθορύζουσαν καὶ πρημονώσαν οὐ φέρουσιν οἰ τοίχοι. νῦν αὐτὸν ἐκμάσσεις τε καὶ ποείς λαμπρόν ὅτ' ἐστὶ χρ[εί]η, ληιστρί; θῦέ μοι ταύτηι ἐπεί σ' ἔγευσ' ᾶν τῶν ἐμῶν ἐγὼ χειρέων.

5

10

(ΜΗ.) φίλη Κοριττοῖ, ταὕτ' ἐμοῖ ζυγὸν τρίβεις·
κἢγὰ ἐπιβρύχουσ' ἢμέρην τε καὶ νύκτα
κύων ὐλακτέω τῆι[ς] ἀνωνύμοις ταύτηις.

15 ἀλλ' οὔνεκεν πρός σ' ἢλ[θ]ον—ἐκποδὰν ἢμιν
φθείρεσθε, νώβυστρ', ὧτ[α] μοῦνον καὶ γλάσσαι,
τὰ δ' ἄλλ' ἐορτή—λίσσομαί [σ]ε, μὴ ψεύσηι,

VI

Kadın Kadına

KORÍTTO

Otur Metro. Ayağa kalkıp hanıma bir sandalye getir. Her şeyi ben mi söyleyeceğim, seni sürtük! Kendi başına bir şey yapamaz mısın sen? Köle değil, sanki yatan bir kaya evde. Ama ölçüp ayıracak olsam arpayı, tek tek 5 sayarsın taneleri. Kazara biraz dökülecek olsa, duvarlar bile dayanamaz homurdanmana gün boyu. Şimdi silip parlatırsın sandalyeyi, değil mi, seni korsan? 10 Yat kalk, bu hanıma şükret, yoksa yerdin şaplağı! Sevgili Koritto, aynı boyunduruk seni de beni de bezdiren. Ben de havlayıp duruyorum köpek gibi, hırlıyorum gece gündüz şu salak kölelere Nevse, nive geldim ben sana? -Defol git 15 ayak altından, seni dangalak! Yalnızca işitip konuşur bunlar. Varsa yoksa aylaklık etsinler.

		φίλη Κοριττοῖ, τίς κοτ' ἦν ὅ σοι ράψας
		τὸν κόκκινον βαυβῶνα;
	(ko.)	κοῦ δ' ὀρώρηκας,
20		Μητροί, σὺ κείνον;
	(мн.)	Νοσσὶς ε[ἶ]χεν ἠρίννης
		τριτημέρηι νιν μᾶ, καλόν τι δώρημα.
	(KO.)	Νοσσίς; κόθεν λαβοῦσα;
	(мн.)	διαβαλεῖς ἥν σοι
		εἴπω;
	(KO.)	μὰ τούτους τοὺς γλυκέας, φίλη Μητροῖ,
		έκ τοῦ Κοριττοῦς στόματος οὐδεὶς μὴ ἀκούση
25		ὄσ' ầν σὺ λέξηις.
	(мн.)	ή Βιτάδος Εὐβούλη
		έδωκεν αὐτῆι καὶ εἶπε μηδέν' αἰσθέσθαι.
	(KO.)	γυναίκες. αὖτη μ' ή γυνή κοτ' ἐκτρίψει.
		έγω μεν αὐτὴν λιπαρεῦσαν ἠιδέσθην
		κήδωκα, Μητροί, πρόσθεν ή αὐτή χρήσασθαι
30		η δ' ὤ<σ>περ εὖρημ' ἀρπάσα<σα> δωρεῖται
		καὶ τῆισι μὴ δεῖ. χαιρέτω φίλη πολλά
		έοῦσα τοίη, κητέρην τιν' ἀντ' ήμέων
		φίλην ἀθρείτω. τάμὰ Νοσσίδι χρῆσαι
		τηι μη δοκέω—μέζον μεν η δίκη γρύζω,
35		λάθοιμι δ', 'Αδρήστεια—χιλίων εύντων
55		The state of the s

Yalvarırım sana, doğruyu söyle bana canım	
Koritto'cuğum, kim dikti sana o kırmızı kamışı?50	
KORİTTO	
Nerede gördün onu ayol?	20
METRO	
Erinna'nın kızı Nossis'de,51 iki gün önce.	
Ah, ne hoş bir armağan!	
KORİTTO	
Nossis'de mi? Kimden almış onu?	
METRO	
Beni küçük düşürmezsin değil mi söylersem?	
KORİTTO	
Şu güzelim gözler aşkına, canım Metro'm, söylediğin	
her şey	
Koritto'da sır kalacak.	25
METRO	
Bitas'ın karısı Euboule vermiş,	
kimseye söyleme demiş.	
KORİTTO	
Kadınlar! Bu kadın ölümüme neden olacak	
günün birinde. Kamışı ona verdim, çok yalvardı	
çünkü. Bir düşün Metro, daha ben kullanmadım.	
Yere düşmüş meyve gibi sen kap kamışı, kapmakla kalma,	30
bir de başkasına ver! Verdiği de kim!	
Arkadaşın böylesine binlerce elveda!	
Başka bir arkadaş bulsun kendine. Benim	
malımı Nossis'e ödünç vermek ha! -Sesime	
hâkim olamıyorum, dilerim Adresteia52 duymaz.	35

ἔν' οὐκ ἃν ὄστις σαπρός ἐστι προσδώσω.

(ΜΗ.) μὴ δή, Κοριττοῖ, τὴν χολὴν ἐπὶ ρινός ἔχ' εὐθύς, ἤν τι ρῆμα μὴ καλὸν πεύθηι. γυναικός ἐστι κρηγύης φέρειν πάντα. ἐγὼ δὲ τούτων αἰτίη λαλεῦσ' εἰμι πόλλ', ἀ<λλὰ> τήν μευ γλάσσαν ἐκτεμεῖν δεῖται. ἐκεῖνο δ' εὖ σοι καὶ μάλιστ' ἐπεμνήσθην, τίς ἔστ' ὁ ράψας αὐτόν; εἰ φιλεῖς μ', εἶπον. τί μ' ἐμβλέπεις γελῶσα; νῦν ὀρώρηκας Μητροῦν τὸ πρῶτον; ἢ τί τάβρά σοι ταῦτα; ἐνεύχομαι, Κοριττί, μή μ' ἐπιψεύσηι,

40

45

(κο.) μᾶ, τί μοι ἐνεύχηι; Κέρδων ἔραψε.

άλλ' είπε τον ράψαντα.

Κοῖος, εἰπέ μοι, Κέρδων;
δύ εἰσὶ γὰρ Κέρδωνες εἰς μὲν ὁ γλαυκός
ὁ Μυρταλίνης τῆς Κυλαιθίδος γείτων,
ἀλλ΄ οὖτος οὐδ' ἄν πλῆκτρον ἐς λύρην ράψαι ο δ' ἔτερος ἐγγὺς τῆς συνοικίης οἰκέων τῆς Ἐρμοδώρου τὴν πλατεῖαν ἐκβάντι ἦν μέν κοτ' ἦν τις, ἀλλὰ νῦν γεγήρακε τούτωι Κυλαιθὶς ἡ μακαρῖτις ἐχρῆτο—μνησθεῖεν αὐτῆς οἴτινες προσήκουσι.
(ΚΩ) οὐδέτερος αὐτῶν ἐστιν ὡς λέγεις Μπτροῦς

(ΚΟ.) οὐδέτερος αὐτῶν ἐστιν, ὡς λέγεις, Μητροῦ ἀλλ' οὖτος οὐκ οἶδ' ἢ <'κ> Χίου τις ἢ 'ρυθρέων

Bin tane kamışım olsa, çürüğünü bile vermem ona!	
METRO	
Safran gelmesin burnuna Koritto, hoşuna gitmeyen	
bir şey duyduğunda, iyi bir kadına yaraşır	
her şeye katlanmak.	
Benim yüzümden oldu hep, çok konuştum;	40
şu kopasıca dilim benim!	
Ama benim asıl sormak istediğim, kim dikti o kamışı?	
Beni seviyorsan söyle kız. Neden öyle gülerek	
bakıyorsun yüzüme?	
İlk kez mi görüyorsun Metro'yu?	45
Bu ne duyarlık böyle! Sana yakarıyorum Koritto	
yalan söyleme bana, kim dikti o kamışı?	
KORİTTO	
Ay, yakarıp durma bana!	
Kerdon dikti.	
METRO	
Söyle, hangi Kerdon?	
İki Kerdon var çünkü. Gri gözlü olan mı,	
Kylaithis'in Myrtaline'sine komşu?	50
Ama o, lirin mızrabını bile dikemez. Ötekiyse,	
Hermodoros'un kocaman evinin bitişiğinde yaşayan,	
hani anayoldan giderken. Bir zamanlar adamdı,	
ama yaşlanmış şimdi. Rahmetli Kylaithis'le	55
çok sıkı fıkıydı; akrabaları ansın onu!	
KORITTO	
Söylediklerinin ikisi de değil Metro; Khios'tan mı?	
KORİTTO	
Erythrai'dan mı ne gelmiş. Dazlağın, bodurun teki;	

ήκει, φαλακρός, μικκός αὐτὸ έρεῖς εἶναι Πρηξίνον, οὐδ' ἃν σῦκον εἰκάσαι σύκωι 60 έχοις αν ούτω πλην έπην λαληι, γνώσηι Κέρδων ότεύνεκ' έστὶ καὶ οὐχὶ Πρηξίνος. κατ' οἰκίην δ' ἐργάζετ' ἐμπολέων λάθρη, τούς γάρ τελώνας πάσα νῦν θύρη φρίσσει. άλλ' ἔργα, κοῖ ἐστ' ἔργα τῆς Ἀθηναίης 65 αὐτής ὀρήν τὰς χείρας, οὐχὶ Κέρδωνος, δόξεις. έ[γω] μέν—δύο γαρ ήλθ' έχων, Μητροί ίδοῦσ' ἄμ' ίδμηι τῶμματ' έξεκύμηνα. τὰ βαλλί οὖτως ἄνδρες οὐχὶ ποιεῦσι -αὐταὶ γάρ εἰμεν-όρθά· κοῦ μόνον τοῦτο. 70 άλλ' ή μαλακότης ὔπνος, οἰ δ' ἰμαντίσκοι ἔρι', οὐκ ἰμάν[τες]. εὐνοέστερον σκυτέα γυναικ[ί] διφωσ' άλλον οὐκ ἀνευρ[ή]σ[εις.

(ΜΗ.) κως οὖν ἀφηκας τὸν ἔτερον;

75 (ΚΟ.)
τ[ί] δ' οὐ, Μητροῖ, ἔπρηξα; κοίην δ' οὐ προσήγαγ[ο]ν πειθοῦν αὐτῶι; φιλεῦσα, τὸ φαλακρὸν κ[α]ταψῶσα, γλυκὺν πιεῖν ἐγχεῦσα, ταταλίζ[ο]υσα, τὸ σῶμα μοῦνον οὐχὶ δοῦσα χ[ρ]ήσασθαι.

(ΜΗ.) ἀλλ' εἴ σε καὶ τοῦτ' ἠξίωσ', ἔδει δοῦ[ν]αι.

80 (KO.) ἔδει γάρ· ἀλλ' ἄκαιρον οὐ πρέποντ' εἶναι· ἤληθεν ἢ Βιτᾶδος ἐν μέσωι <Εὐ>βούλη·

hık demiş Preksinos'un burnundan düşmüş, iki incir	60
bu kadar benzemez. Ama bir konuşmaya başladı mı,	
bu Kerdon dersin, Preksinos değil. Evde çalışıp	
gizlice satıyor. Bugünlerde evlerin kapısı titriyor	
vergi memurlarından. Ama işçiliği işçilik!	65
Kerdon'un değil, Athena'nın elinden çıkmış sanırsın.	
Bana iki kamış gösterdi, görünce gözlerim	
yuvalarından fırladı, Metro, burada biz bizeyiz,	
hiçbir erkeğinki öyle dik olmaz, öyle dümdüz,	70
bir uyku gibi. Kayışları yünden, meşinden değil.	
Hiçbir kunduracı, kadınları onun kadar anlayamaz.	
METRO	
Neden öbür kamışı almadın?	
KORİTTO	
Neler yapmadım ki Metro?	75
Ne cilvelerle onu etkilemeye çalışmadım ki!	
Öpmediğim mi kaldı, kel kafasına şaplak indirmediğim mi?	
Tatlı şarap koydum, baba dedim ona.	
Bir tek kendimi vermediğim kaldı.	
METRO	
Ama isteseydi onu da verirdin.	
KORİTTO	
Evet, ama yerli yersiz olmaz her şey!	80
Bitas'ın Euboule buğday öğütüyordu yakında.	

αὖτη γὰρ ἠμέων ἠμέρην τε κα[ὶ] νύκτα τρίβουσα τὸν ὅνον σκωρίην πεποίηκεν, ὅκως τὸν ωὐτῆς μὴ τετρωβόλου κόψηι.

- 85 (ΜΗ.) κῶς δ' οὖτος εὖρε πρός σε τὴν ὀδ[ὸ]ν ταύτην, φίλη Κοριττοῖ; μηδὲ τοῦτό με ψεύσηι.
 - (ΚΟ.) ἔπεμψεν αὐτὸν ᾿Αρτεμεὶς ἢ Κανδάδοςςτοῦ βυρσοδέψεω τὴν στέγην σημήνασα.
- (MH.) αἰεὶ μὲν ἀρτεμείς τι καινὸν εὐρίσκει,
 90 πρόσω πιεῦσα τὴν προκυκλίην θα ...ν.
 ἀλλ' οὖν γ' ὅτ' οὐχὶ τοὺς δύ' εἶχες ἐκλῦσαι
 ἔδει πυθέσθαι τὸν ἔτερον τίς ἡ ἐκδοῦσα.
 - (ΚΟ.) ἐλιπάρεον, ὀ δ' ὤμνν' οὐκ ἃν εἰπεῖν μοι ταύτηι γὰρ καὶ ἠγάπησεν Μητροῖ.
- 95 <ΜΗ.> λέγεις ὀδόν μοι· νῦν πρὸς ᾿Αρτεμεῖν εἶμι, ὅκως ὁ Κέρδων ὅστις ἐστὶν εἰδ[ή]σω. ἀγίαινέ μο[ι, Κοριτ]τί. λαιμάτ[τε]ι κὥρη ἡμῖ[ν] ἀφ[έρπειν] ἐστί.

Gece gündüz döndürmekten	
mahvetti zaten değirmen taşını.	
Kendisininki çalışmasın diye dört obolos'a.	
METRO	
Peki, nereden biliyor senin evi sevgili Koritto?	85
Ölümü öp, doğruyu söyle.	
KORİTTO	
Sepici Kandas'ın karısı Artemis yolladı bana,	
Evi o göstermiş.	
METRO	
Nerde yenilik, orda Artemis!	
Pezevengin [şarabını] bile içer o!	90
İkisini birden alamadın, bari,	
kim ısmarlamış şu kamışı, onu öğreneydin.	
KORİTTO	
Yalvardım, ama yemin etti söylemeyeceğine;	
çünkü kadın gönlünü almış, sevmiş onu Metro.53	

METRO

Bana artık git diyorsun. Doğru Artemis'e gidiyorum. 95 Bakalım kimmiş şu Kerdon. Kendine iyi bak (Koritto). Benimki çok aç. Sessizce [sıvışıp] gitmemizin zamanı geldi. (ΚΟ.) την θύρην κλείσον,
αὔτη [σ]ύ, ν[εο]σσοπῶλι, κάξαμίθρησαι
100 αἰ ἀλεκτο[ρί]δες εἰ [σ]όαι εἰσί, τῶν τ' αἰρέων
αὐτηισ[ι ρ]ῷψ[ο]ν· οὐ γὰρ ἀλλὰ πορθεῦ[σ]ἰ
ωρν[ι]θο[κ]λεί[π]ται, κῆν τρέφηι τις ἐν κόλπωι.

KORİTTO

Kapa kapıyı
Hey sen, (tavuk) satıcısı,
Say bakalım tavuklar tamam mı,
Biraz çavdar tohumu (at bakalım) şunlara.
Elbette tavuk hırsızları sökün edecek,
insan koynunda beslese bile onları.

7. $[\Sigma]K\Upsilon T[E]\Upsilon \Sigma$

Κέρδων, ἄγω σοι τάσδε τὰς γ[υνάς, εἴ] τι των σων έχεις αὐτηισιν άξιον δείξαι χειρέων νοήρες έργον. ού μάτην, Μητροί, (KE.) $\dot{\epsilon}$ γω $\phi[\iota]\lambda\langle\dot{\epsilon}\rangle\omega$ σε. τηις γυναιξίν οὐ θήσεις την μέζον' έξω σανίδα; Δριμύλωι φωνέω 5 πάλιν καθεύδεις; κόπτε, ΙΙίστε, τὸ ρύγχος αὐτοῦ, μέχρις τὸν ὕπνον ἐκχέηι πάντα μαλλον δὲ τὴν ἄκανθα[ν] ὡς ἔχ[ει έ]ν καλῆι έκ τοῦ τραχήλου δήσο $[\nu. \epsilon \hat{i}]$ α δή, [...]Ψ, κίνει ταχέως τὰ γοῦνα [μ]έζον [...]. 10 τρίβειν ψοφεύντα νουθ[ετημάτων] τῶνδε. υῦν ἔκ μιν αὐτὴν λε[.... λαμπ]ρύνεις καὶ $\psi[\hat{\eta}_i]$ ς; $[\hat{\epsilon}\gamma\hat{\omega}]$ $\sigma\epsilon v$ τη [$]\psi\hat{\eta}\sigma\omega$. πυργίδα, μη την ὧδ[ε,]ν.15 τὰ γρήσιμ' ἔργα τοῦ τ [......]ος ταγέως ἔνεγκ' ἄνωθ[εν Μη]τροῖ,

VII

Kunduracı

METRO

Kerdon, bu [hanımları] sana işçiliğine yaraşır işlerini gösteresin diye getirdim.

KERDON

Seni sevmeyeyim de kimi seveyim Metro?
Dışarıya hanımlar için daha büyük bir sıra koy, sana söylüyorum Drimylos, yine uyukluyor musun?
Pistos, patlat şunun burnuna bir tane de dağılsın bütün uykusu, en iyisi bir diken bağla boynuna, sonra da iyice sık. Gel bakalım [maymun], kıpırdat kıçını, durma! Uyarılarımdan daha çok ses çıkaran bir şeye mi sürtünmek [istedi yoksa canın]? Şimdi [cilalayıp parlatıyor] musun [dümdüz kıçını]? Ben senin o [poponu] bir parlatırsam!
Otur Metro. Pistos, [ikili] kutuyu açıver bakayım, şunu değil, [yukarıdakini]. Alıp aşağı indir [marifetli Kerdon'un] kullanışlı işlerini. [Şanslısın] Metro,

5

10

1.5

33

	οἶ' ἔργ' ἐπόψεσθ'. ἠσυχῆ []ον			
	τὴν <σ>αμβαλούχην οἶγ[ε] πρῶτον			
20	Μητροί, τελέων ἄρη[ρε]εων ἴχνος.			
	θηεῖσθε κὐμε[ῖ]ς, ὧ γυ[ναῖκες· ἡ πτ]έρνη			
	όρητ' ὅπως πέπηγε, []φην.[]οις			
	έξηρτίωται πάσα, κο[ὐ τ]ὰ μὲν κ[αλ]ώς			
	τὰ δ' οὐχὶ καλῶς, ἀλλὰ πά[ν]τ' ἴσαι χ[εῖρε]ς.			
25	τὸ χρῶμα δ' οὔτως ὖμ[ι]ν ἡ πα[] δοίη			
	[] ερ ἰχανᾶσθ' ἐπαυρέσθαι			
	[ἄλ]λο τῶιδ' ἴσον χρῷμα			
	κ[]ωκουδε κηρὸς ἀνθήσει			
	χ[] τρεῖς ἔδωκε Κανδᾶτ[,]			
30	κ[] τοῦτο κἥτερον χρῶμα			
	β [ὄμνυ]μι πάντ' ὄσ' ἐστ' ἰρά			
	κω[] την ἀληθ[ε]ί[η]ν βάζειν			
] οὐδ' ὄσον ροπὴν ψεῦδος			
	η] Κέρδωνι μη βίου ὄνησις			
35	μ[ηδ']ων γίνοιτο κα[ί] χάριν πρός με			
	οὐ γ]ὰρ ἀλλὰ μεζόνων ἤδη			
] κερδέων ὀριγνῶνται			
] τὰ ἔργα τῆς τέχνης ἡμ<έ>ων			
	πί]συγγος δε δειλαίην οἰζύν			
	πίζουγγος δε δειλαίην οἰζύν			

neler göstereceğim bak sana. Ses çıkarmadan [bekle]. Aç şimdi kundura kutusunu. Önce [şuna bak] Metro. kusursuz [parçalardan] yapılmış yekpare bir iş; 20 bakın hanımlar, sen de bak, ökçe nasıl da oturmuş [süsleyen kıskılarla birlikte]. Bazı parça iyi, bazısı kötü, yok öyle sey. Hepsi [el yapımı], aynı kalite. Renge gelince, [Paphoslu kralice] gönlünüze göre versin; 25 ne balmumu çiçeği⁵⁴ [Kerdon] bununla şu renk için Kandas'ın [karısına] üç [stater]55 verdi. [yemin ederim] bütün kutsal ve [aziz] 30 seyler adına, gerçeği söylüyorum [...] ne de bu kadar yalan [aşağıya çeker] kefeyi [va da] Kerdon kâr mâr etmesin yaşamda ya da [ticarette], ayrıca tesekkürlerini [sundu] bana; ne yalan söylemeli, 35 [sepiciler] şimdi daha çok kazanıyor. [Elinizdekiler] sanatçılığımızın işleri. Ama ben, kundura tamircisi, [...] belanın da belası, ısıtırım

40

45

50

55

60

] ναν[]εων νύκτα κήμερην θάλπω] ήμέων ἄχριζς> ἐσπέρης κάπτει]αι πρὸ[ς] ὄρθρον οὐ δοκέω τόσ<σ>ον τὰ Μικίωνος κπρί εὐπ[κούπω λέγω, τρισκαίδε[κ β]όσκω, ότεύνεκ', ὧ γυναῖκες, ἀργ[.....]ς οί, κήν ύτι Ζεύς, τούτο μού[νον ἄιδουσ]ι, φέρ' εἰ φέρεις τι, τἄλλα δ' ἀ[] [- ή]νται όκως νεοσσο[ί] τὰς κοχώνας θ ά[λ] π [ο]ντες. άλλ' οὐ λόγων γάρ, φασίν, ή άγορη δείται χαλκών δέ, τοῦτ' ην μη διμιν ἀνδάνηι, Μητρ[οῖ, τὸ ζεῦγος, ἔτερον κἄτε[ρ]ον μάλ' ἐξοίσει, έστ' αν νόωι πεισθήτε [μή λ]έγει[ν] ψευδέα Κέρδωνα. τάς μοι σα[μβα]λουχίδας πάσας ένεγκε, Πίστε Αλισγ ννηθεισας ύμέας ἀπελθεῖν, ὧ γυναῖκες, εἰς οἶκον. θήσεσθε δ' ὑμ[εῖς:] γένεα ταῦτα πα[ν]τοῖα. Σικυώνι', 'Αμβρακίδια, Νοσσίδες, λείαι, ψιττάκια, κανναβίσκα, Βαυκίδες, βλαῦται, 'Ιωνίκ' αμφίσφαιρα, νυκτιπήδηκες, άκροσφύρια, καρκίνια, σάμβαλ' Άργεία. κοκκίδες, έφηβοι, διάβαθρ. ων έραι θυμός ύμεων εκάστης είπατ, ώς αν αισθοισθε σκύτεα γυναϊκες καὶ κύνες τί βρώζουσιν.

[...] gece gündüz. [Hangimiz] tıkınır 40 aksama dek [va da icer] safak sökerken? Sanmıyorum Mikion'un balı böyle olsun [...]. Daha beslediğim on üç [kişiden] söz etmedim. Gayrısı hanımlar, [hepten] miskinlik, başka şey değil. 45 Zeus yağmur gönderse de, kim [şakır] şunu tek başına: "Getir getirecek bir şeyin varsa." Varsa yoksa [otursunlar], kaygısız, tasasız, kıclarını ısıtan tavuklar gibi. Dedikleri gibi, "Laf değil, mangır gerek çarşıya." Bu çifti sevmediysen Metro, bir başkasını getirsinler, 50 olmazsa başkasını. Yeter ki sen inan: Kerdon'da yalan dolan [olmaz]. Bütün kundura kutularını getir Pistos; hanımlar, eve dönmelisiniz [...]. 55 Kendiniz için bakın, işte bütün çeşitler, ne işterseniz: Sikyon işleri, küçük Ambrakialar, Nossisler, desensizler, yeşiller, kendirler, Baukisler, 56 şıpıdıklar, düğmeli İyon işleri, gece gezginleri için kunduralar, cizmeler, vengeçler, Argos sandalları, kırmızılar, 60 gençler için pabuçlar, tabansızlar. Herkes tek tek, gönlünden ne geçiyorsa onu söylesin. Kafanıza dank eder belki, neden köpekler ve hanımlar meşin yer!57

- (ΜΗ.) κόσου χρείζεις κεῖν' ὁ πρόσθεν ἤειρας
 65 ἀπεμπολή<σαι> ζεῦγος; ἀλλὰ μὴ βροντέων οὖτος σὰ τρέψηις μέζον εἰς φυγὴν ἠμέας.
 - (ΚΕ.) αὐτὴ σὺ καὶ τίμησον, εἰ θέλεις, αὐτό καὶ στῆσον ἦς κότ' ἐστιν ἄξιον τιμῆς.
 ὀ τοῦτ' ἐῷν γὰρ οὕ σε ρηιδίως ρινᾶι.
- 70 ζευγέων, γύναι, τώληθες ην θέληις έργον, έρεις τι—ναι μα τήνδε την τεφρην κόρσην, ἐπ' ης αλώπηξ νοσσιην πεποίητα[ι τάχ' αλφιτηρον ἐρ[γ]α[λ]εια κινευσι. Ἐρμη τε Κερδέων και σὸ Κερδείη Πειθοί, ώς, ην τι μη νῦν ημιν ἐς βόλον κύρσηι, οὐκ οἶδ' ὅκως ἄμεινον ἡ χύτρη πρήξει.
 - (ΜΗ.) τί τονθορύζεις κούκ έλευθέρηι γλάσσηι τὸν τιμον ὅστις ἐστὶν ἐξεδίφησας;
- (ΚΕ.) γύναι, μιῆς μνῆς ἐστιν ἄξιον τοῦτο

 80 τὸ ζεῦγος· ἢ ἄνω 'σ<τ>' ἢ κάτω βλέπειν· χαλκοῦ
 ρίνημ' ὂ δήκοτ' ἐστὶ τῆς ᾿Αθηναίης
 ἀνευμένης αὐτῆς ἃν οὐκ ἀποστάξαι.
- (ΜΗ.) μάλ' εἰκότως σευ τὸ στεγύλλιον, Κέρδων, πέπληθε δαψιλέων τε καὶ καλῶν ἔργων.

 85 φύλασσε κά[ρτ]α σ' αὐτά τῆι γὰρ εἰκοστῆι τοῦ Ταυρεῶνος ἠκατῆ γάμον ποιεῖ

METRO	
Demin gösterdiğin çift kaç para?	
Ama bak, bağrış çağrış kaçırtma bizi.	65
KERDON	
Dilerseniz siz söyleyin fiyatını. Bunu diyen,	
göz göre göre aldatmaz sizi. Hanımlar, gerçekten	
harika bir çift ayakkabı istiyorsanız,	
alet kullananı çabucak besleyen bir şeyler söyleyin.	70
Evet, tilkinin yuva yaptığı şu rengi atmış kelle aşkına.58	
Ey kârın ve kâr eden Kandırma'nın Hermes'i,59	
eğer şimdi kimse düşmezse kazara ağımızın içine,	75
bilmem nasıl dolar küpümüz.	
METRO	
Niye öyle mırıldanıp duruyorsun bakayım.	
Açıkça söyle kaç para olduğunu!	
KERDON	
Hanımım, bu çift bir <i>mna</i> eder, kaşlarını	
ister çat, ister çatma. Athena bile gelse,	80
bir mangır daha aşağı inmem.	
METRO	
Küçücük evinin bir sürü güzel şeyle dolu olması	
hiç de şaşırtıcı değil Kerdon,	
onları [çok iyi] sakla kendin için.	85
Ciinkii Taureon avinin ⁶⁰ virmisinde	

της Αρτακηνης, κυποδημάτων χρείη τάχ΄ ουν, τάλης, ἄ<ι>ξουσι συν τύχηι πρός σε, μαλλον δὲ πάντως. ἀλλα θύλακον ράψαι τὰς μνέας ὄκως σοι μὴ αἰ γαλαι διοίσουσι.

(KE.) ἤν τ' ἠκατ<ῆ> ἔλθηι, μνῆς ἔλασσον οὐκ οἴσει, ἤν τ' ἠ ᾿Αρτακηνή. πρὸς τάδ', εἰ θέλεις, σκέπτευ.

90

95

(ΜΗ.) οῦ σοι δίδωσιν ἡ ἀγαθὴ τύχη, Κέρδων, ψαῦσαι ποδίσκων ὧν Πόθοι τε κἤρωτες ψαύουσιν; ἀλλ' εἶς κνῦσα καὶ κακὴ λώβη ὥστ' ἐκ μὲν ἡμέων λιολεοσεω πρήξεις. ταύτηι δὲ δώσεις κε[ῖ]νο τὸ ἔτερον ζεῦγος κόσου; πάλιν πρήμηνον ἀξίην φωνήν σεωυτοῦ.

(ΚΕ.) στατήρας πέντε, ναὶ μὰ θεούς, φο[ι]τᾶι ἢ ψάλτρι' (Εὐ)ετηρὶς ἢμέρην πᾶσαν λαβεῖν ἀνώγουσ', ἀλλ' ἐγώ μιν ἔχθ[α]ίρω, κῆν τέσσαράς μοι Δαρικοὺς ὑπόσχηται, ὀπεύνεκέν μευ τὴν γυναῖκα τωθάζει κακοῖσι δέννοις· εἰ δ[έ σοί γ' ἐσ]τι χρείη
105 φερευλαβους > τῶν τριῶν [...] δοῦναι καὶ ταῦτα καὶ ταῦτ' ἢι ὖμιν ἐπτὰ Δαρεικῶν ἔκητι Μητροῦς τῆσδε· μηδὲν ἀντείπηις.

Artekene'yi evlendiriyor Hekate, bir sürü ayakkabıya ihtiyacı olacak o zaman. Seni zavallı, belki şansın yaver gider o zaman. Ne şansı, kesinlikle, kuyruk olacaklar kapında. Bir çuval diktir de, kediler yağmalamasın *mna*'larını.

90

95

KERDON

İster Hekate gelsin, ister Artakene, bir *mna*'dan aşağı inmem, siz yine de bir düşünün.

METRO

Arzuların, aşkların dokunduğu şu güzelim ayaklara dokunmayı iyi talihin bağışlamadı mı sana ey Kerdon? Ama sen insanı sinirlendirmekten başka bir şey yapmıyorsun, kötü ruhlu yüzkarası seni!
Onun için bizden <...>.
Peki, öbür çifti bu hanıma kaça verirsin? Ağzına yaraşır bir laf daha et!

KERDON

Tanrılar adına, harpçı Eueteris her gün gelip beş *stater* veriyor bunlara, ama nefret ediyorum ondan; 100 dört *dareikos*⁶¹ verse bile vermem, çünkü iğrenç sitemlerle alay ediyor karımla.

Ama isterseniz,

vermeye [...] üçünden –şununla şu sizin olabilir yedi *dareikos*'a, Metro'nun hatrına. Tersini söylemeyin, [sesiniz] benim gibi taştan

110

115

120

125

δύ]ναιτό μ' έλάσαι σ<η> αν [ίη] τὸν πίσ[υγγον έόντα λίθινον ές θεούς άναπτηναι. έχεις γαρ οὐχὶ γλάσσαν, ήδονης δ' ήθμόν. ά, θεών έκεινος ού μακρην άπεσ[τ' ών]ήρ ότεωι σύ χείλεα νύκτα κήμερην οιγίεις. φέρ' ὧδε τὸν ποδίσκον εἰς ἴ<χ>νος θῶμεν πάξ· μήτε προσθηις μήτ' ἀπ' οὖν ἔληις μηδέν· τὰ καλὰ πάντα τῆις καλῆισιν ἀρμόζει αὐτὴν ἐρεῖς τὸ πέλμα τὴν Αθηναίην τεμείν. δὸς αὖτη καὶ σὰ τὸν πόδ' δ. ψωρῆι άρηρεν όπληι βούς ό λακτίσας ύμ(έ)ας. εί τις πρ[ο]ς ίχνος ήκόνησε την σμίλην, ούκ ἄν, μὰ τὴν Κέρδωνος ἐστίην, οὕτω τούργον σαφέως ἔκειτ' ἃν ώς σαφ<έ>ως κεῖται. αύτη σύ, δώσεις έπτα Δαρικούς τούδε, η μέζον ίππου πρὸς θύρην κιγλίζουσα: γυναίκες, ην έχητε κήτερων χρείην η σαμβαλίσκων ή α κατ' οἰκίην έλκειν εἴθισθε, τήν μοι δουλ[ίδ]' ὧδε <δεῖ> πέμπειν. σὺ δ' ἦκε, Μητροί, πρός με τῆι ἐνάτηι πάντως όκως λάβηις καρκίνια την γάρ οὖν βαίτην θάλπουσαν εὖ δεῖ 'νδον φρονεῦντα καὶ ράπτειν.

bir adamı, bir kunduracıyı göklere uçurabilir;	
çünkü sizdeki dil değil, bir zevk eleği.	110
Ah, gece gündüz dudaklarınızı açtığınız [o adamlar]	
tanrılara ne yakındır kim bilir! Ver bana	
küçücük ayağını, koyayım tabanın üstüne. Doğru!	
Ne eksik ne fazla: Bütün güzel şeyler tam da güzel	115
hanımlara göre. Gören, Athena kesmiş sanır şu tabanı.	
Sen de ver ayağını; ah, sizi tepen öküzün	
kabuk bağlamış olmalı toynakları!	
İnsan bıçağını bilese şu tabanın üstünde,	
Kerdon'un ocağı adına, şöyle durduğu gibi	120
kusursuz duramaz. Siz oradakiler, yedi dareikos	
verecek misiniz bunun için? Size söylüyorum,	
kapının önünde atlardan daha çok konuşanlar!	
Hanımlar, başka bir şey isterseniz, küçük sandaletler	
ya da evde sürükleyip durduğunuz şıpıdıklar,	125
her neyse, kölelerinizi buraya kadar gönderin, yeter.	
Ve sen Metro, yengeçlerini almak için	
dokuzuncu gün kesinlikle bende ol. Çünkü gerçekten	
duyarlı bir erkek sıcak tutan abayı içten dikmeli!	

8. ENTIINION

άστηθι, δούλη Ψύλλα· μέχρι τέο κείσηι ρέγχουσα; την δε χοιρον αύονη δρύπτει η προσμένεις συ μέχρις εὖ ήλιος θάλψηι τὸ]ν κῦσον ἐσδύς; κῶς δ', ἄτρυτε, κοὐ κάμνεις τὰ πλλευρὰ κνώσσουσ': αί δὲ νύκτες έννέωροι. άστη]θι, φημί, καὶ άψον, εἰ θέλεις, λύχνον, καὶ τ]ην ἄναυλον χοιρον ἐς νομην πέμψ[ο]ν. τ]όνθρυζε καὶ κνῶ, μέχρις εὖ παραστά[ς σοι τὸ] βρέγμα τῶι σκίπωνι μαλθακὸν θῶμα[ι. δει]λή Μεγαλλί, κα[ί] σὺ Λάτμιον κνώσσεις; ού] τὰ ἔριά σε τρύχ[ο]υσιν ἀλλὰ μὴν στέμμ[α έπ' ιρά διζόμεσ[θ]α. βαιὸς οὐκ ήμιν έν τηι οικίηι έτι μα[λ]λὸς ειρίων. δειλή, ἄστηθι. σύ τε μοι τ[οῦ]ναρ, εἰ θέλεις, Άννα, ἄκουσον· οὐ γὰρ νη[πία]ς φρένας βόσκεις. τράγον τιν' έλκειν [διά] φάραγγος ωιήθη[ν μακρής, ο δ' εὐπώ[γω]ν τε κεὔκερως ή[εν. έπεὶ δὲ δὴ [] [] τῆς βήσσης

15

10

5

VIII

Bir Düş

Kalk köle Psylla, daha ne kadar horuldayıp duracaksın? Kıtlık paramparca ediyor disi domuzu. Yoksa, güneş kıçını yalayıp ısıtsın diye mi bekliyorsun? Seni tembel herif, kaburgaların uyumaktan yorulmadı mı? Gün ağaralı dokuz saat oldu. [Kalk] diyorum sana, lambayı yak ve su berbat sesli domuzu otlağa götür. Ta ki ben yanında dikilinceye dek, homurdanıp dur kendi kendine, kasın durmadan ve kelleni değneğimle yumuşat. [Zavallı] Megallis, sen de Latmoslu⁶² gibi uykulara mı daldın yoksa? Seni yorgunluktan bitiren yünlerin [değil]: Ayinler için gelenek mi arayalım? Evde ince yünden hiç postumuz kalmadı. Kalk sefil. Ve sen de Annas, lütfen dinle gördüğüm düşü. Ahmak bir beyni beslemiyorsun cünkü. Uzun bir dağ geçidi [boyunca] bir keçiyi çekip duruyormuşum; keçinin çok güzel sakalları var, çok güzel boynuzları. Derken,

5

10

15

	ήο[ύ]ς φα[ούσης] γάρ ἐσσωμαι
20	συ[] ες αἰπόλοι πλε[
	τη[]_ριωντεποιευ[
	κήγὼ οὐκ ἐσύλευν [].(.)[
	καὶ ἄλλης δρυὸς [] ε[
	οὶ δ΄ ἀμφικαρτα []τεσ[
25	τὸν αἶγ' ἐποίευν []π[
	καὶ [π]λησίον με []ι [
	κ[] νμα [] ω[
	σχ[]κροκωτ[]φ [
	ω[]λεπτής ἄ[ν]τυγος [
30	σ.[]ς δὲ νεβροῦ χλαν[ι]δίω[ι] κατέζω[στ]ο
	κ[] ν κύπα[σσι]ν ἀμ[φ]ὶ τοῖς ὥμοις
	κο[] ἀμφὶ κρ[ητὶ κ]ίσσι[ν]' ἔστεπτο
	κ]οθόρνου[]η κα[τ]αζώστρηι
]ωμεντο []σα.[] φρίκη[.
35	[ωρεννο τ] φι [] φρικής $[ωρηνιχ[] βι []$
33]ο λῶπο[ς]κον [πε]ποιῆσθαι
	'Οδ]υσσέως ο[] Αἰόλ[ου] δῶρον
]φ.[]το.[]α λακτίζειν
]εγ[] εν[] λῶιστον
40	ώσπερ τελεθμεν έν χοροίς Διωνύσου.
	κοί μὲν μετώποις ἐ[ς] κόνιν κολυμβῶ[ντες
	ἔκοπτον ἀρνευτῆρ[ε]ς ἐκ βίης οὖδας,
	οι δ' ὅπτι' ἐρριπτεῦντο· πάντα δ' ἦν, ᾿Ανν[â,
	είς εν γέλως τε κάνίη ['ναμιχθ]έντα.
45	κάγὼ δόκεον δὶς μοῦ[νο]ς ἐκ τόσης λείης
	ἐπ' οὖν ἀλέσθαι, κἠλάλαξαν ὤνθρωπ[οι

koyağın	
[], tam şafak [sökerken] []	
çünkü yenilen ben değilim, [] sığırtmaçlar	20
[] Ve ben yağmalamıyorum []	
ve bir başka ağacın []	
yapıyor keçi.	25
[] ve yakında,	
hafif kıvrımlı, sarı bir	
[giysi giyiyor] []. Benekli, ceylan	30
derisinden bir atkı dolamış boynuna, []	
omzunda bir tunik ve başına sarmaşık [salkımlarından]	
bir taç geçirmiş [] bir çizmenin kaytanıyla. ⁶³	
[] ayaz [] harmani,	35
[] yapılmış []	
Odysseus'un [] Aiolos'un armağanı []	
tekmelemek için [] en iyi,	
Dionysos korolarında ⁶⁴ gördüğümüz gibi. Birileri	40
alınlarını toza daldırıyor, dalgıçlar gibi çarparak	
kafalarını, birileriyse sırtüstü atıyor kendini.	
Her şey, Annas, [iç içe girmiş] kahkaha ve acıdan ibaret.	
Ve ben, [bir başıma] bu sürü içinde, iki kez sıçrıyorum	45
ve herkes çığlıklar atıyor, tulumun beni [sıkıştırdığını]	

```
ως μ' είδ[ον ]ως την δο[ρη]ν πιεζεύσαν
          καὶ φ[
                                            ]\tau[
          οιδε [
          γρυπ[
50
          ρυπ[
          τ [
          \tau[
55
          τὰ δεινὰ πνεῦσαι λὰξ πατε
          έρρ' έκ προσώπου μή σε καίπ, ερ ῶν πρέσβυς
          ούληι κατ' ίθυ τηι βατηρίηι κό[ψω.
60
          κήγω μεταθτις 'ω παρεόν[τες
          θανευμ' ψπέρ γής, εί ο γέρων μ[
          μαρτύρ[ο]μαι δὲ τὸν νεην[ίην
          ό δ' είπεν [ἄ]μφω τὸν δορέα [
          καὶ τοῦτ' ἰ[δ]ὼν ἔληξα. τὸ ἔνδυ[τον
65
          Άν να δίὸς δός. τώναρ ώδ' ί
          .....]ν αίγα της φ[άραγγος] έξειλκον
          .... κ]αλοῦ δῶρον ἐκ Δ[ιων]ύσου
          αί]πόλοι μιν έκ βίης [έδ]αιτρεῦντο
          τ α ένθεα τελεύντες και κρεώ[ν] έδαίνυντο.
70
          τὰ μέλεα πολλοὶ κάρτα, τοὺς ἐμοὺς μόχθους,
```

görünce []	
ve [].	
Ve onlar [],	
çengel attılar []	50
bir pas []	
[]	
[]	
[]	55
[]	
[]	
[]	
[ayaklarımla müthiş bir biçimde []	
çiğneyip duruyorum, görüşümden çıkıyor,	
yaşlı olsam da, değneğimle sana indirip duruyorum.	60
Sonra diyorum ki, "Seyirciler, eğer yaşlı adam []	
öleceğim toprağın üstünde [] ve genç adamı	
tanık çağırıyorum []!" Diyor ki genç adam,	
"Tulum yüzücü ikisini de ceza tahtasına [bağlamalı]."	
Ve bunu görür görmez duruyorum. [Annas] harmanimi	65
[getir] buraya. [Biri yorumlamalı] bu düşü. Keçiyi	
[geçitten] sürükleyip götürdüğüm için	
güzel bir amağan [alacağım] Dionysos'tan.	
Ve [keçi] çobanları zorla kesiyorlar onu,	
ayinlerini yapıyorlar, kendilerine et ziyafeti	70
cekiyorlar çoğu hasince tıngırdatacak nağmeleri	

τιλεύσιν ἐν Μούστηισιν. ωδεγω[]το.
τὸ μὴν ἄεθλον ὡς δόκευν ἔχ[ει]ν μοῦνος
πολλῶν τὸν ἄπνουν κώρυκον πατησάντων,

κὴ τῶι γέροντι ξύν' ἔπρηξ' ὀρινθέντι

[] κλέος, ναὶ Μοῦσαν, ἡ μ' ἔπεα κ[
[εγ' ἐξ ἰάμβων, ἡ με δευτέρη γν[
[μ..ς μετ' Ἰππώνακτα τὸν παλαι[
τ]ὰ κύλλ' ἀείδειν Ξουθίδηις επιουσι[

benim dertlerimi. Musalar arasında; yani [...]. Gerçi ben görünüyorum ödülü tek alacak kişi olarak, çok kişi

75

çiğnese de tulumu, yaşlı adamla paylaştım o şanı, o kızsa da, Musalar adına [...] dizeler [...] iambos'lardan [...] bana ikinci [...] Ksouthos'un [...] oğullarına aksak türkülerini söylemek kadim Hipponaks'tan sonra.

9. ΑΠΟΝΗΣΤΙΖΟΜΕΝΑΙ

	ἔ]ζεσθε πᾶσα ι.	κοῦ τὸ παιδίον; δεξ[
]αιπ[]ος Εὐέτ	ειραν καὶ Γλύκην [
]ιτ[]αιδρη	τὴν ἔτοιμον ου[
] .ισμησ	ε[]ισματων[
5] waṛ[" .]νηνυτω[
] _. η[_]αχηπεπο[
][]φερεσκο [
	.ρ[]၀§.[]α δειλαίοις βλε
	φερω[] акаітару[
10	άντησυ [].εται νο[
	ουπροσθα[]νισηξ[
	τίθεσθ α [ἄ]εθλον ἐξοι [
	γλήχ[]κεῦσί σ' ἤειρα

ΙX

Kadınlar Kahvaltıda

Oturun hepiniz. Nerede çocuk? Göster	
[ve] Eueteira ve Glyke'ye; []	
[], arsız kız; sen hiç	
[] hazır olan kimse?	
Sen [] tırmalamalar []	5
sonsuzca []	
getir [] sefille [].	
Getir [] ve [].	
Sen oradaki, [] zihin []	
Eskiden değil [] yapıyorsun	10
[] ödül alıp götürecek	
[] yarpuz [senin]	
anne babana yetiştirdim seni [].	

10. ΜΟΛΠΙΝΟΣ

έπὴν τὸν ἐξηκοστὸν ἥλιον κάμψηις, ὧ Γρύλλε, Γρύλλε, θνῆισκε καὶ τέφρη γίνευ ὡς τυφλὸς οὐπέκεινα τοῦ βίου καμπτήρ ἤδη γὰρ αὐγὴ τῆς ζοῆς ἀπήμβλυνται.

11. ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΑΙ

προσφύς δκως τις χοιράδων άνηρίτης

X

Molpinos

Gryllos, Gryllos altmış güneş sırığını döndüğün zaman, ölüp kül olasın; çünkü kördür sonraki yaşam turu loştur artık yaşam ışığı.

ΧI

Kadınlar İmecede

Yapışarak kayalara, bir deniz salyangozu gibi.

12.

η χαλκέην μοι μυῖαν η κύθρην παίζει η τῆισι μηλάνθηισιν ἄμματ' ἐξάπτων τοῦ κεσκίου μοι τὸν γέροντα λωβαται.

13.

ώς οἰκίην οὐκ ἔστιν εὐμαρέως εὐρεῖν ἄνευ κακῶν ζώουσαν· ὂς δ' ἔχει μεῖον, τοῦτόν τι μέζον τοῦ ἐτέρου δόκει πρήσσειν.

XII

Bilinmeyen Bir Mimiambos'tan

Ya bakır mangır ya da çömlek oyunu oynar ya da mavnamın halatına mayısböceği bağlar ve benim "yaşlı adamımı"⁶⁵ soyar.

XIII

Bilinmeyen Bir Mimiambos'tan

Çünkü olanaksız hemencecik bulmak belasız bir evi; bir düşün bunu, biraz daha az dertle daha iyi olanı.

Sonnotlar

- 1 Bir şey yapmadan.
- 2 Pythoi ve Isthmos oyunları.
- 3 Sakin insanlar için kullanılan bir deyim. 4. mimos'ta da geçer.
- 4 Aphrodite.
- 5 Bu ikincil tanrıçanın yer altına (Hades) inişini temsil eden şenlik.
- 6 Buradaki anlam belirsizliği olasılıkla dizenin kayıp bölümüyle açıklığa kavuşmaktadır.
- 7 Tipik kibar fahişe adları.
- 8 Tdlanton: Para ve ağırlık birimi.
- 9 Bu dizenin anlamı belirgin değildir.
- 10 Bu söz yargıçlara söylenmiş olabilir: "Gelin," ya da Thales için: "Bırakın gelsin."
- 11 Başka bir dizede Akre olarak geçer.
- 12 "Öğütmelik", "yemelik" ya da benzeri bir şey olabilir.
- 13 Mna: 100 drahmi değerinde bir para birimi.
- 14 Battaros, yabancı (ve olasılıkla köleliğe ilişkin) kökenini gizlemek için Thales'in adını değiştirdiğini öne sürüyor.
- Olasılıkla, "Söylemesin diye o berduş daha önce bir şey." Battaros, altında bir delik ve bir tıkaç bulunan su saatini "konuşmak" (aynı kaba ifadeler Aristophanes'te de vardır) ve yatağı kirletmek (başka türlü "çarşaf" ve "çapul" sözleri anlaşılmaz) üzere olan anüsle kıyaslıyor.
- 16 Bir yasa koyucu.
- 17 Yoksulluğuyla tanınan bütün kentleri simgeler.
- 18 Battaros üstü kapalı olarak, atasözünde geçen, katrana yapışarak ölen fareyi anımsatıyor.

- 19 Olasılıkla evin değerinin üçte biri. Battaros'un mesleğinin karşı karşıya olduğu tehlikeleri yansıtmak açısından büyük bir miktar.
- 20 Yumuşak olmakla suçlanan bir boksörün kurbanı.
- 21 Efemine kişilere verilen adlar.
- 22 Kanıt bulmak için bir köleye işkence edildiğinde ve suçlama boşa çıktığında, suçlayan kimse sahibine kölenin değeri kadar miktarı ödemek zorundaydı.
- 23 Merops adanın efsanevi kralı, Kos ise onun kızıydı.
- 24 Herakles Troia'dan dönüşünde Kos'a ayak basar ve kralın kızıyla birleşerek Thessalos'un babası olur.
- 25 Thessalia'da bir kent. Özgün Asklepios kült sitesi.
- 26 Koios'un kızı olan Leto'nun Kos'ta doğduğu öne sürülür.
- 27 Nannakos: Phrygia kralı. Tanrılara gözyaşı dökerek büyük tufanı önlemeye çalıştığı söylenir.
- 28 Okul harçlarıyla birlikte, hesaplar ayın son günü ödenirdi.
- 29 Kullanılmaktan.
- 30 Yunan alfabesinin ilk harfi.
- 31 Zar oyunundaki bir atışın adının yerine, metinde okullarda örnek olarak kullanılagelen Homerik bir ad kullanılıyor.
- 32 Obolos: Drahminin altıda biri değerinde gümüş sikke.
- 33 Okulların tatil olduğu bayram günlerini.
- 34 Musalar.
- 35 Kahraman Neleus'un kılavuzu Akeses karanlıkta yelken açmamak için her zaman dolunayı beklermiş. Akeses'in ayı ifadesi harekete geçme zamanının geldiğini gösterir.
- 36 Bağırmaktan safrasının ciğerlerine dolarak kendisini hasta etmesinden korkuyor.
- 37 "Ama yeterince kırbaç yedi," anlamına gelecek dize yitiktir.
- 38 Musalar'dan biri.
- 39 Kottalos kurtuluşuna sevinirken annesinin yenilgisiyle alay etmeyi ihmal etmez.
- 40 Asklepios'a övgü sözü. Anne babası Apollon ile Koronis'ti; karısı Hygieia (Sağlık); kızları Panake (Çare), Epio (İncelik) ve Ieso (İyileşme) idi.
- 41 Kephisodotos ve Timarkhos, babaları Praksiteles gibi tanınmış sanatçılardı.
- 42 Ya da Stadtmüller'in varsayımına göre, "sıcak kan gibi."

- 43 Ayaklarından asılmak, Yeni Komedya'da yer alan bir cezalandırma yöntemidir. Çırpıcı dükkânı kirli giysiler gibi dövülmeyi akla getiriyor.
- 44 Tanrı'nın kutsal hayvanına sunulan armağan, o dönemde, yılan biçimindeki bir kutuya para atılmasıyla simgeleniyordu.
- 45 Zincirlere.
- 46 Daos, Yeni Komedya'da sık rastlanan bir köle adıdır.
- 47 Hangi tanrıçanın kastedildiği belli değildir.
- 48 Ölüler için yapılan, ama içeriği tam olarak bilinmeyen bir şenlik.
- 49 Bal ölülere sunulmazdı.
- 50 Kamış: Yapma penis (dildo).
- 51 İki ünlü kadın şairin adı; kötü niyetle kullanılıyor.
- 52 Aşırılığı cezalandıran tanrıça.
- 53 Eksik dize için Knox'un varsayımını kabul ettik.
- 54 Dağlama yoluyla yapılan resimlerde kullanılan malzeme.
- 55 Stater: Altın, elektron ya da gümüş sikke.
- Nossisler, Baukisler. Altıncı mimostaki göndermeler sürüyor. Cünkü Nossis Baukis'in arkadaşıydı. Şiirinin başlığı "Ûreke"ydi.
- 57 Atasözüne göre, köpekler hiçbir zaman meşin çiğnemekten vazgeçmezler. Benzer şekilde kadınlar da meşin bir dildo kullanmaktan vazgeçmezler.
- 58 Yani kellikten çeken. Burada alopeks (tilki) sözcüğüyle bir oyun yapılıyor.
- 59 Kerdos (kâr) kelimesiyle Kerdön ismi arasında bir sözcük oyunu yapılıyor.
- 60 Temmuz ayı.
- 61 Adını Pers Kralı I. Darius'tan alan Pers altın sikkesi.
- 62 Endymion: Latmos Dağı'nda uyuya kalan mitolojik uykucu.
- 63 29-35. dizeler açıkça Dionysos'u tanımlıyor.
- 64 Dionysos şenliklerinde oynanan bir oyun. Katılımcılar şişirilmiş bir şarap tulumunun üstünde durmaya çalışırlar.
- 65 Üzerine süs olarak yaşlı bir adam yüzü işlenen örekenin adı.

Kaynakça

- Bonnard, André, Antik Yunan Uygarlığı, Evrensel Basım Yayın, 2004.
- Çelgin, Güler, Örneklerle Hellenistik Çağ Şiiri, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 2000.
- Fowler, Barbara H., Hellenistic Poetry, Wisconsin Press, 1990.
- Theophrastus, Herodas, Sophron, Mimes, Characters and Other Mime Fragments, ed. çev. Jeffrey Rusten, Loeb Classical Library, Harvard University Press, London, 2002.

Herodas (MÖ ?-?): MÖ 3. yüzyılda ortaya cıktığı sanılan Yunan şair. Şiirlerinden Koslu olduğu anlaşılan Herodas şair Kallimakhos ile Theokritos'un cağdasıdır. 1891 vılında Mısır'daki bir kazıda bulunan bir papirüs sayesinde şiirleri günümüzde ulaşmıştır. Gülünç olayların taklit edildiği bir drama türü olan mimos türünde yazmıştır. Bu eserler genellikle iki va da üc kisilik kısa dramatik sahnelerden olusur. Herodas Mimoslar'da kişilerini sıradan tasaları, eğlenceleri, küçük tutkuları ve boşboğazlıklarıyla yaşamın günlük akışı içinde gösterir. Şair Hipponaks tarafından geliştirilen ve bu gerçekçi ifade tarzını oldukça iyi yansıtan kholiambos ölçüsüyle kaleme aldığı Mimoslar'da yalın ve nesnel tasvirler, halk dilinden sözcükler, devim ve atasözleri kullanarak toplumun gerçekçi bir portresini çizer.

Alova (1952): Şiirleri ve çevirileriyle tanınan Alova'nın ilk kitabı En Son Çıkan Şarkılar 1980'de yayımlandı. Bunu Giz Dökümü, Bitik Kent ve Tensemeler izledi. Şiirleri Cemal Süreya ve Nâzım Hikmet şiir ödüllerine layık görüldü. Seferis'in Bir Şairin Günlüğü adlı eserinin çevirisiyle Dünya Çeviri Ödülü'nü kazandı. Catullus, Iuvenalis, Sappho gibi klasik şairlerin yanı sıra Lorca, Kavafis, Herbert ve Guillevic'in şiirlerini Türkçeye çevirdi.

KDV dahil fiyatı 10 TL